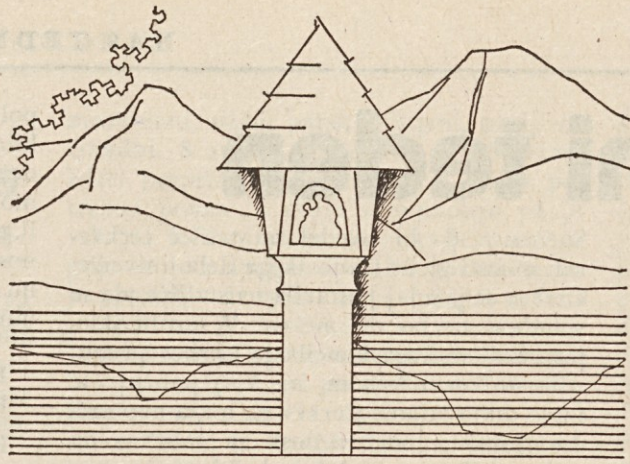

NAS TEDNIK

KULTURNO
POLITIČNO
GLASILO

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt P. b. b

LETO XX / ŠTEVILKA 9

CELOVEC, DNE 29. FEBRUARJA 1968

CENA 2.— ŠILINGA

60 let naše prosvete

Ob praznovanju 60-letnega jubileja organiziranega kulturnega dela med koroškimi Slovenci posredujemo našim rojakom širom Roža, Zile, Gur in Podjune sliko prosvetne društvene dejavnosti iz kraja, ki je bogato oplajal slovensko kulturno življenje v deželi ter mu dajal skozi desetletja močne pobude. Podana slika je odsev zgodovine naših prosvetnih društev, katerih člani so bili in so še pristni nosilci neusahljivega idealizma med nami.

Hkrati opozarjamo na pravkar izšlo številko mesečnika „Družina in dom“, ki je še posebej posvečena 60-letnemu jubileju organizirane prosvetne dejavnosti med koroškimi Slovenci.

Uredništvo

Bili smo še šolarji, ko nas je g. Kurnik, organist in pevovodja pliberškega cerkvenega zbora, povabil, da preizkusi naše glasove. Nato smo se naučili prvo pesem. Naša mlada skupina — med nami je bil tudi 12-letni fant iz žvabeške fare Lekšej Zechner, sedaj kanonik in prelat — je bila sestavljena iz sopranov, altov in tenorjev. Tako je, čeprav malo boječe, samostojno zapela blagoslovno iz »Cecilije«.

Cerkveni pevci so obenem bili povečini člani pliberškega »Izobraževalnega društva«. Pa smo se tudi mi, mladi pevci, včlanili, da je bilo kar dosti naraščaja. In to v letu 1910.

Društvo v Pliberku je bilo ustanovljeno v mladem stoletju, nekako 1903—4. Ustanovitelj je bil č. g. Janez Hornböck, takratni pliberški kaplan. Imenovalo se je: »Slovensko katoliško izobraževalno društvo«. Takoj v prvi dobi ustanovitve je Društvo štelo kakih 300 članov. Člane so dale same ugledne, verne in zavedne družine v sedmih pliberških podružnicah.

Ne moremo opisovati odbora in ne članov, čeprav bi bilo primerno obuditi spomin, časten spomin na vse prvobornike naše prosvete.

Voditelj g. Janez Hornböck je bil razgiban, inteligenten ljudski duhovnik, upoštevani in priljubljeni duhovni vodja društvenega življenja. Odbor je bil delaven; člani so se zavedali potrebe, pomena in važnosti Društva. Društvena soba je bila pri sedanjem Brezniku (prej Glinik). Člani so se vsako nedeljo zbirali k sestankom, kjer so bila posvetovanja, govori, poučni in vzgojni. Knjižnica se je večala in člani so si knjige pridno izposojevali. Društvo je prirejalo igre in tudi že gostovanja na primer na Šentdanijelu in v Žvabeku. V Libučah v Železnikovi uti, so leta 1913 igrali »Divjega lovca«. Sicer pa vrsto drugih lepih iger. Igro »Sinovo maščevanje« je dovršeno igral (ljudski pesnik) Poldej Abraham.

Društvo je imelo igralni in dekliški odsek. Včlenjen je bil telovadni odsek »Orel« z vrsto dobrih fantov.

Dekliški odsek, kateremu je gospod Janez posebno skrb posvečal, je pripravil vrsto poučnih predavanj in priredil je vrsto dekliških iger: Strahovi, Dve materi, Pri gospodi, Tri sestre, Za križ in svobodo, Čašica kave.

V drugem desetletju, ko so se vključili mlajši rodovi in so g. Hornböck odšli na drugo faro, sta vodstvo Društva prevzela nova kaplana Vauti in Kandut. Delovanje je bilo živahno. Prva svetovna vojna pa je delo Društva zavrla in vzela mnogo najboljših delovnih moči, nadobudne fante in može iz odbora in članstva. Izkrvaveli so na bojišču.

Po razsulu Avstro-Ogrske, to je ob zasedbi južne Koroške po jugoslovanskih četah je Društvo znova zaživelo. Nato pa je »Volkswehr« zaplenil oziroma zasedel društveno sobo in razdeljal knjižnico. Voditelji Društva so šli v begunstvo.

Ko so jugoslovanske čete Koroško »cono A« zopet zasedle, si je Društvo zopet opomoglo in bujno zaživelo pod vodstvom g. Brandstätterja in g. dr. Gregorija Rožmana. Slednji je imel vrsto raznih predavanj; društvenike je učil za nastope na odru. Ustanovil je Marijino družbo za dekleta, z umom in srcem dajal nasvete in bodrilo mladim in starim, možem in materam. Vzporedno z njim je dajal idealizem in moči za razcvet prosvete g. kaplan Brandstätter. Družbenice so bile povečini članice Društva.

Prišel pa je plebiscit in izselitev številnih narodnih voditeljev. Prišli pa so gg. kaplani: Košir, nato dr. Zeichen, Koglek, Nagele, Karicelj (kot zadnji pred Hitlerjevo strahovlado). Bilo je to tretje desetletje Društva. Tu se je pričelo načrtno preganjanje Slovencev in potujčevanje. Iz trpljenja in borbe za obstoj pa so se rodile nove moči, novo veselje in volja za žrtve in delo na narodno-prosvetnem polju. Ne moremo opisovati vrste del igralskega in pevskega odseka, ki je bil sestavljen iz članov cerkvenega zbora. Z eno besedo povedano: Društvo je imelo mnogo izvrstnih igralcev in igral in dobro sestavljen mešani zbor in tudi moški zbor. Zaslugo za to ima Foltej Hartman. Večino teže organizatoričnega dela je nosil dolgoletni tajnik Društva Lovro Potočnik.

Društvo je bilo član Slovenske krščanske socialne zveze v Celovcu. Odbor je redno obiskoval njene prireditve in letni občni zbor. Društveniki so imeli tudi kulturna gostovanja, družabne večere, izlete in pevske prireditve. Pod društvenim pokroviteljstvom so bili v Pliberku trije gospodinjski tečaji.

Gospodinjsko prosveto (6-tedenske in dvomesečne tečaje) je organizirala in financirala Slovenska krščanska socialna zveza. Po južni Koroški, od Šmohora do Pliberka so bili omenjeni gospodinjsko-kuharski tečaji. Pričeli so se leta 1927. Do 1939 je naraslo njihovo število na kakih 60. Voditeljice so bile: prvotno Milka Hartman, nato še Micka Krištof (pozneje Aichholzer) in nekaj tečajev je vodila tudi Marica Rudolf.

Voditeljice tečajev so se šolale v gospodinjski šoli v Marijanišču v Ljubljani pod vodstvom ravnateljice s. Izabele Gosak in s. Felicite Kalinšek.

Iz teh tečajev se je porodila »Dekliška zveza«. Tako so si naše organizacije v složenem delu pomagale do dobrih uspehov. Dekliška zveza je imela v Celovcu skozi tri mesece svojo pisarno. Radi slabih finančnih razmer in neustreznih prostorov se je delo v samostojni pisarni ustavilo. Delovala pa je pod soupravo Slovenske krščanske socialne zveze. Organizatorično delo je opravljala Milka Hartman.

Zadnji gospodinjski tečaj se je pričel jeseni 1939 v Škofičah pod vodstvom Milke Hartman in Drage Kraut. Ko pa se je pouk in praktično kuhanje komaj pričelo, so tečaj nacistični junaki z imenom S. A. razbili. S kolji so razbili šipe v oknih. Grozili

so celo, da nam zastrupijo našo »srbsko polento«. Nato je bil tečaj — radi ljubega nemira(!!) od oblasti in Celovcu — prepovedan. Tako je bila tudi Dekliški zvezi odsekana delovna roka.

Po zadnji vojni, do leta 1956, sta za nanovo pričeto delo naše gospodinjske prosvete prevzela skrb Narodni svet in Mohorjeva družba. Največ zaslug za to ima bivši ravn. dr. Joško Tischler. K delu v teh povojnih tečajih so se priključile Francka Mohor, Micka Artač, Mojcka Leitgeb, Katica Stich in Hanca Galob. Vseh povojnih tečajev naše prosvete je bilo nekako štirideset.

Veliko deklet iz teh tečajev je nato šlo v gospodinjske šole šolskih sester v št. Rupertu in v št. Petru.

V jeseni l. 1956 sta našo gospodinjsko prosveto prevzeli obe omenjeni gospodinjski šoli.

Medtem se je ustanovila »Zveza absolventk gospodinjskih šol«, ki je vključena članica Krščanske kulturne zveze. Zveza absolventk ima nalogo, da povezuje in ohranja v plodoviti kulturni rasti in narodni zavednosti dekleta in žene, ki so izšle iz teh šol. Kakor prej omenjena »Dekl. zveza« tako sedanja »Zveza absolventk gosp. šol« prireja skupne izlete, dekliške shode, — in v novem času »Srečanja«, izmenjaje v gospodinjskih šolah v Rožu in v Podjuni. Na teh srečanjih so na programu predavanja izbranih predavateljev, recitacije, deklamacije, petje, prizori in razgovor. Občni zbor je vsako tretje leto. Srečanja so vselej dobro obiskana. Zaključijo se s prostim razgovorom, malico in zahvalno pobožnostjo.

Iz poročila povzemamo, da se je naše ljudstvo pričelo močno kulturno in prosvetno gibati v našem mladem 20. stoletju. Brezdvoma pa se je pričela naša prva prosveta v družini. Naši dedje in babice, stare tete in ujci so imeli prirojeno zanimanje za izobrazbo. Prirodna, domača modrost jim je gradila mostove do src, sosedov in na

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA V CELOVCU

vabi na

SLAVNOSTNO AKADEMIJO

ob praznovanju 60-letnice ustanovitve Slovenske krščanske socialne zveze za Koroško, v nedeljo, dne 3. marca 1968, ob pol treh popoldne v Domu glasbe (Konzerthaus) v Celovcu.

Vstopnice v predprodaji po 20.—, 15.— in 10.— šil. dobite v pisarni Krščanske kulturne zveze v Celovcu, pri naših društvi in pri predstavnikih Farne mladine.

Pri nedeljski slavnostni akademiji bodo sodelovali:

Mladinski zbor Koroške dijaške zveze, vodi dr. France Cigan;

Moški zbor Koroške dijaške zveze (visokošolci iz Gradca), vodi ga Janez Kampuš;

Slavnostni govor: dr. Reginald Vospernik;

Moški zbor Slovenskega prosvetnega društva »Kočna« iz Sveč, vodi

dr. Anton Feinig;

Kulturno delo v slikah: predava g. Vinko Zaletel;

Mešani zbor Jakob Petelin Gallus, vodi dr. France Cigan.

Prisrčno vabljeni!

urade. V starih zapuščinah najdemo Slomškove »Drobtinice« in druge poučne knjige za mladino. Pri roki imam »Svetu pismu stariga testamenta« iz leta 1800, »Kerškanski katoliški nauk za odraslene ljudi« letnica 1834, itd.

Preprosti ljudje ter dekleta in hlapci so se brati učili doma, in sicer iz nabožne in mašne knjige. Izobraževala jih je tudi pridiga in krščanski nauk v cerkvi, pri čemer je pomagala cerkvena pesem.

Zavednost in kulturo je v srcih naroda prebujala zveneca domača pesem, katero je posredovala cerkvena pesmarica, in ljudsko narodna, ki je šla od srca do srca. Na vasi in v družine so jo prinašale razne kolednice in harmonike preprostih muzikantov in pesmi ljudskih vižarjev. Prve pesmi so donele pod vaško lipo ali kostanjem, na travnikih so jih med vriske vpletli kosci, v veseli vaški družbi so jih zapela dekleta, pod oknom zaljubljeni mladi. Živa in močna je bila pesem matere ob zibelki, babice in stare tete ob kolovratu v zimskih večerih. Prepevali so ob mrliču in ob odprtem grobu.

Oglasili so se ljudski pesniki in pravljicarji. Pravljice so prinašali popotni možje in berači, ki so prehodili dosti sveta, vojni invalidi z lajnami in vsakoletni romarji.

V družine so prihajale Mohorjeve knjige in listi Mir, Bogoljub in drugi nabožni in leposlovni spisi, ljudstvu v pouk in zabavo, in v podvig kulture. Kdor je bil dobre volje in ukazeljen, je segel po pisani besedi.

Istočasno s sejalcem dobre, lepe domače besede pa se je pojavil, na sveže zorani ledini ljudske prosvete sejavec ljuljke, zahrbtno je v mlada srca sejalo seme napuha, nevere, nezvestobe, izdajstva. Sejavec-tujec je razdvajal srca, družino, vas, faro in deželo. Kupoval je duše, razkrajal prirodno, poštono mišljenje. Ljudstva, izmalilil narodne običaje, kupoval narodno nošo, poneverjal jezik in imena, krajevna in osebna imena. Še grobove je prekrizal s svojo mažo — vse, kar je bilo lahkega, plevnatega, je dobil v svoje žitnice. Padalo je drevo za drevesom, da je postala goličava.

Sonce pa še žarko obseva drevesa korenjakov, ki se ne vdajajo ostrim zobem nasilne, nenasitne žage potujčevanja.

Kako dolgo bodo vzdržala debela z vrhovi, ki naj bi bili kot mogočni slavoloki na domačih tleh narodni manjšini v ponos in čast? ...

Tako dolgo, dokler bo v našem slovenskem domu na častnem mestu stene viselo znamenje križa in bo v družini kraljevala zavedna, verna mati.

Milka Hartman

Politični teden

Po svetu . . .

BELGIJA BREZ VLADE

Zopet zaostreitev med Valonci in Flamci

Boj za katoliško univerzo v Louvainu (Luevenu) v Belgiji se je med Flamci in Valonci tako razvnel, da je povzročil dve krizi: cerkveno in vladno. Na pritisk Flamcev so škofje na univerzi ločili flamski oddelek od francoskega, toda zdaj so Flamci postavili novo zahtevo: da se francoski del univerze sploh preseli iz Leuvena, ki je po narodnosti flamsko mesto. Škofje so na konferenci 13. maja 1966 sklenili, naj tudi francoski del univerze ostane v Leuvenu, ki ima že staro tradicijo kot sedež katoliške univerze, ustanovljene l. 1425. Sledile so burne demonstracije flamskih študentov, ki jih je policija obvladala le s težavo. Niti med škofi ni več popolne edinosti, tako npr. se je msgr. Emilie Joseph de Smedt, škof v Brugesu, javno zavzel za zahtevo flamskih študentov, češ prejšnji sklep je razvoj prehitel. Ponovni sestanek škofov, ki mu je predsedoval kardinal Suenens, ni dovedel do končnega sklepa, ker se valonski in flamski škofje niso mogli sporazumeti. Sama vlada je v kritičnem položaju, saj sloni na koaliciji med krščanskimi demokrati, in sicer flamske in valonske narodnosti, ter liberalci. Flamski poslanec Verroken je vlado pozval, naj zavzame stališče. Če bodo Flamci vztrajali pri svoji zahtevi, se bo razbila tudi krščanska demokratska stranka.

Ta dejstva so privedla do vladne krize in končno (pred tremi tedni) do padca vlade, ki ji je načeloval Vanden Boeynants.

Kompromisni predlog za rešitev spora

Kralj Baudoin je sprejel ostavko vlade in poveril ministrskemu predsedniku nalogo opravljanja tekočih poslov. Vlada je bila sestavljena 19. marca 1966. V njej je bilo 13 krščansko-socialnih ministrov (od katerih 7 Flamcev) in 6 liberalcev ter štirje državni tajniki. V poslanski zbornici je imela večino 125 glasov od skupno 212. V senatu je bila večina 116 glasov od 178. Kralj je že začel posvetovanje in je sprejel predsednika poslanske zbornice in senata.

Predsednik vlade je na tiskovni konferenci poudaril, da bo vlada še dalje izvrševala najnujnejše posle. Poudaril je nato zapletenost jezikovnega spora in je dodal, da vsakikrat, ko se nakazujejo rešitve, jih nasprotna stran noče upoštevati. Pripomnil je, da se s tem zanemarjajo važnejša vprašanja, ker se jezikovnemu vprašanju pripisuje večja važnost, kakor jo dejansko ima. Na koncu je tudi izjavil, da ni mogel obrazložiti v zbornicah stališča vlade, ker je odpadal strnjenoost v vladi.

Flamci se ne zadovoljujejo s tem, da bi se francoske fakultete, na katerih študira okrog 10.000 Valoncev, izselile v jezikovno mešano mesto Bruselj. Prejšnji ministrski predsednik Gaston Eyskens je izdelal podoben kompromisni predlog za rešitev tega vprašanja, ki vzbudilja vlado pa tudi cerkveno upravo. Bivši predsednik je svoj predlog izročil pristašem krščanskega delavskega gibanja Leuvenu. Preselitev francoskih fakultet bi se izvršila postopoma; za to bi potrebovali 12 let. V Leuvenu bi lahko ostala bogoslovna fakulteta in še nekateri instituti, ki imajo mednarodni sloves. Odpraviti bi bilo treba nekatere predpise zakona, ki urejajo jezikovno vprašanje (iz leta 1963) in daje francoskim profesorjem in njihovim družinam nekatere prednosti. Francoske fakultete naj bi preselili v mesto Brabant (po flamsko Hamme-Mille), ki je samo 8 kilometrov oddaljeno od Leuvena.

Razpust parlamenta

Flamec senator P. W. Segers, ki mu je belgijski kralj že 4. februarja zaupal nalogo, da sestavi novo vlado, še vedno ni uspel v svojem prizadevanju. Segers je izjavil časnikarjem, da bi bili liberalci, to je pristaši »stranke za svobodo in napredek«, ki so podpirali dosedanje koalicijsko vlado s krščanskimi demokrati, pripravljene sodelovati v novi vladi, toda poprej se mora rešiti vprašanje francoske fakultete na katoliški univerzi v Leuvenu; Flamci namreč zahtevajo (kot poročamo zgoraj) da se francoski del te univerze preseli iz Leuvena, ki je povsem flamsko mesto. Krščanski demokrat Segers je obiskal kardinala msgr.

Suenensa, da bi izvedel za stališče cerkvenih oblasti glede francoskega dela univerze. Cerkev se je zdaj postavila na stališče, da se v zadevo ne bo več mešala. V smislu sklepa vatikanskega koncila je Cerkev prepustila univerzo laikom, na njej poučuje le malo duhovnikov. Cerkev ne mara neposredno prevzeti odgovornosti za razmere na univerzi. Segers je dejal, da bi odstranitev spora zaradi univerze v Leuvenu takoj dovedla do sodelovanja flamskega in valonskega krila krščansko socialne stranke. S tem bi se olajšala sestava koalicijske vlade.

Belgijski kralj Baudoin je sprejel sklep o razpustitvi parlamenta. Datuma novih volitev še niso uradno določili. Parlament se bo razšel po padcu koalicijske vlade in neuspešnih poskusih, da bi našli izhod iz krize, ki jo je sprožil jezikovni spor.

NA SREDOZEMSKEM MORJU DVE NOVI MORNARICI

Zadnji čas se tisk zahodnega sveta podrobno bavi s sovjetskimi ladjami, ki plovejo po Sredozemskem morju. Tako natančno poročajo o vsaki novi ladji, ki jo poveljstvo sovjetske vojne mornarice pošlje iz Črnega morja skozi Dardanele na Sredozemlje. Januarja lanskega leta naj bi bilo na Sredozemskem morju samo deset do dvanajst sovjetskih vojnih ladij, danes naj bi jih bilo najmanj trideset, med temi tri do štiri podmornice. Sovjetske ladje, ki pristajajo navadno v Port Saidu, Aleksandriji in Lakadiji po številu in udarnosti še zastajajo za ameriško VI. vojno mornarico, ki ji poveljuje admiral William I. Martin; v tej naj bi bilo petdeset do šestdeset ladij s skupno posadko 25.000 mornarjev in 200 letal. Zraven tega razpolaga ameriška mornarica tudi s helikopterji. Nekaj ameriških vojnih ladij naj bi bilo odplulo iz Sredozemskega morja v zvezi z novo napetostjo na Daljnem vzhodu.

Poročilo turške vlade o gibanju sovjetskih ladij, oziroma njihovi plovbi skozi Dardanele za leto 1966 pravi, da je v tem letu plulo skozi Bospor, Marmarsko morje in dalje skozi Dardanele 152 sovjetskih ladij, in od teh 91 v smeri proti Sredozemskemu morju in 62 v nasprotni smeri, to je proti Črnemu morju. Sovjetska zveza naj bi bila prodala Egiptu osem podmornic, šest rušilcev, 32 torpedovk in dvanajst hitrih izvidnic, opremljenih s stroji »Styx« — ena izmed takšnih izvidnic je torpedirala, kot je naš tednik o tem pisal nedavno, izraelsko vojno ladjo »Elath«.

Nasproti temu pa je angleška mornarica v Sredozemskem morju redka. Danes kroži po Sredozemlju samo ena britanska fregata in nekaj lovcev min, toda v nekaj letih namerava Velika Britanija prav na Sredozemskem morju postaviti na noge močno lastno vojno mornarico, v kateri bodo tudi ladje z raketami, fregate in podmornice z raketami Polaris. Britanska vojna mornarica naj bi na ta način nadomestila ameriško v primeru, da bi ta morala odpluti drugam.

. . . in pri nas v Avstriji

ŠESTNAJSTKRAT SOGLASNI V ZVEZNEM SVETU

V četrtek, 15. februarja, so si bili v zveznem svetu vsi složni. Na triurni seji ni nihče ugovarjal nobenemu od šestnajstih sklepov parlamenta, med njimi sta se nahajala tudi zakona o odpravi smrtnih kazni in naglih sodišč.

Kot znano je naš časopis v prejšnji številki poročal, da je avstrijski parlament v sredo, 7. februarja, soglasno sklenil, da se odslej odpravita izjemno sodišče in smrtna kazen. Za to so bile vse tri parlamentarne stranke. (Podrobno glej v številki 7 Našega tednika, stran 2.)

Jörg Ivo (Avstrijska ljudska stranka, Gornja Avstrija) in Rudolfine Muhr (Socialistična stranka, Dunaj) sta v toplih besedah pozdravila to dejstvo kot izraz notranjega miru v Avstriji in zapovedi človečnosti. Pravosodni minister prof. dr. Hans Klezatsky je ugotovil, da vobče ne razume, zakaj je bila smrtna kazen odpravljena samo v rednih sodnih postopkih.

Pri prevzemu svoje funkcije kot novi predsednik Zveznega sveta je Hans Pitschmann (Avstrijska ljudska stranka, Predarlška) ocenil zvezni svet kot »umirjevalni

polk« v včasih preveč neugodni politični klimi Avstrije. Dobesedno je predsednik dejal: »Samo tedaj, če bomo strpni, da bomo poslušali tudi nasprotno stran in ji dali pravico govoriti, lahko odvrnemo nevarnost, da ne bo ogrožena naša demokratično doraščajoča in zoreča žetev, zaradi premnogih viharnih političnih strasti.

REFORMA V AVSTRIJSKIH KAZNILNICAH

Ko bo stopil v veljavo novi kazenski zakonik, se bo v Avstriji ustvarila razlika v ravnanju z različnimi kategorijami kaznjencev. Za nekatere skupine kaznjencev, ki jih bodo ločili od običajnih zločincev,

bo imel zapor funkcijo prevzgoje. Obsojene osebe bodo razdelili med različne zapore na podlagi njihovih sposobnosti, njihovega razpoloženja ali njihovih tendenc. Uporabili jih bodo v kmetijskih, industrijskih in obrtnih podjetjih. Na razpolago bodo imeli športna igrišča, knjižnice, televizijske in radijske aparate. Imeli bodo možnost posvetovati se s psihologom ali psihiatrom. Lahko bodo dobili tudi dopust na podlagi častne besede.

Napravili so že nekaj pozitivnih poizkusov v devetih zaporih, v katerih je bilo zaprtih okoli 700 moških. V kratkem bodo zgradili 10 zaporov te vrste v Rottensteinu na Koroškem.

Za široko diskusijo

Dopis k razpravi o programu Narodnega sveta — Prispevek za politično področje

Predlagam v povezavi z dodatkom k poglavju »Avstrija in Slovenci« — objavljenem v 4. številki Našega tednika z dne 25. januarja — prevzem sledečega besedila v program:

Narodni svet koroških Slovencev je narodno-politična organizacija, katere sodelavci in somišljeniki so prepričani, da je krščanstvo pomemben faktor pri oblikovanju človekove osebnosti, narodne skupnosti in družbe. Zavestno soupoštevanje tega momenta v zasebnem in javnem življenju ter sleherni organizacijski dejavnosti v deželi, državi, med Slovenci in človeški družbi povezuje vse člane in somišljenike NskS v močno narodno-politično skupnost, katere glavni cilj ni le ohranitev slovenskega življa v deželi, razmah slovenske kulturne, politične in gospodarske dejavnosti manjšine, temveč oplajanje družbe z večnoveljavnimi idejami človekoljubja, strpnosti ter ohranitve miru v svetu. Z nakazanimi cilji vrši NskS s tem važno državotvorno funkcijo ne le v deželni in državnem okviru, temveč prav tako v meddržavnem merilu.

Organizacijsko in idejno želi zajeti Narodni svet čim širši krog koroških Slovencev. Iz dejstva, da smo koroški Slovenci pripadniki slovenske narodne celote, sledi obveznost, ki jo imamo glede kulturne rasti in duhovnega razvoja do vsega slovenskega naroda. Kot demokrati spoštujemo človekovo osebnost in dostojanstvo ter s tem v zvezi pravico do izražanja lastnega političnega mnenja.

Pluralistična družba ter življenje v njej zahteva upravičeno priznanje obstoja različnih političnih gibanj, strank in skupin, ki imajo svoja idejna in svetovnonazorna izhodišča, katera v večji ali manjši meri vplivajo na njihovo delo v službi človeka in družbe. Skupne naloge ob prizadevanju za politično in gospodarsko stabilnost ter socialno enakopravnost vseh prebivalcev Avstrije, soustvarjanje pogojev za čim širšo in čim globljo kulturno aktivnost ter neovirano rast na vseh področjih duhovne biti, priznanje tozadavnega življenjskega prostora vsakomur v državi pospešujejo odstranitev mej narodnostnega, stanovskega, socialnega ali verskega značaja. To dejstvo odpira koroškim Slovincem široko vrata za sodelovanje z vsemi deželani in državljani ne glede na narodno in politično pripadnost ter svetovnonazorno prepričanje. Pod temi vidiki terja interes države, enakopravnost vsakega posameznika, kajti le ako je človek osebno svoboden, ako ima vse možnosti, da razvije svoje naravne sposobnosti, bo postal zdrav ud človeške družbe ter vsak zase temeljni kamen državne skupnosti. Glede na priznanje človekovih pravic je izpolnitev obveznosti, ki jih je prevzela Avstrija v členu 7 državne pogodbe, to priznanje le akt državniške modrosti in moralne veličine vseh za razvoj Avstrije odgovornih.

Iz tega sledi, da je narodnostno vprašanje ter njegova ureditev predvsem družbeno vprašanje, ki ga je možno rešiti le ob vsestranskem medsebojnem zaupanju v dobrih medsebojnih odnosih ter tesnem sodelovanju vseh prebivalcev posameznih vasi, trgov in mest dvojezičnega ozemlja. Takšno gledanje na reševanje narodnostnih vprašanj zahteva od pripadnikov manjšine navezovanje čim tesnejših človeških odnosov z vsemi prebivalci dežele in države. Kjer koli so dane možnosti sodelovanja ter utrjevanja prijateljskih vezi v vsakdanjem življenju, se jih mora manjšina poslužiti tudi v lastnem narodnem interesu. Naloge človeštva pa so dandanes tako obsežne, da smo

bolj kot kdajkoli v preteklosti navezani na pomoč in nasvete drug drugega. Zaradi tega se sodelovanje vseh prebivalcev južne Koroške že po življenjskih nujnostih naravnost vsiljuje. Treba je najti v vsakdanjem življenju le še načine in pota za čim smotnejše delo v interesu naše narodne celote v deželi ter čim uspešnejšega družbenega razvoja.

To spoznanje zahteva od koroških Slovencev vsestransko politično aktivnost in sovpiljanje na vse odločitve, ki so tesno povezane z našimi narodnimi in družbenimi interesi. Te interese je možno uveljaviti v občinskih odborih, v krajevnih in deželnih stanovskih in poklicnih zastopstvih, raznih zbornicah, v koroškem deželni zboru, v državnem zboru ter sploh povsod, kjer so dane možnosti za izboljšanje življenjskih pogojev in prilik prebivalstva dežele in države. V interesu manjšine je, da si zagotovi v realno politiko čim širše možnosti sodelovanja na vseh področjih političnega, gospodarskega, kulturnega in socialnega življenja dežele in države.

V občinski, deželni in državni politiki se bomo zavzemali koroški Slovenci poleg vprašanj obćedruženega značaja za dosledno uveljavitev enakopravnosti slovenskega prebivalstva z nemško-govorečimi sodeželani in sodržavljanji. Pod popolno enakopravnostjo razumemo pravično uresničitev določil državne pogodbe ter upoštevanje vseh mednarodno prevzetih obveznosti po Avstriji, ki se nanašajo na človekove pravice in zaščito življenjskih interesov manjšin. Kot sopolisnica državne pogodbe odgovarja za objektivno interpretacijo in realizacijo člena 7 poleg ostalih sopolisnic državne pogodbe tudi Jugoslavija. Koroški Slovenci smo za dobre sosedske odnose naše države z vsemi sosednimi državami, predvsem med Avstrijo in Jugoslavijo, kjer živi večina slovenskega naroda v okviru republike Slovenije. Pospesevanje utrjevanja prijateljskih vezi med vsemi Slovenci ter Koroško in Slovenijo mora biti ne glede na različno politično in družbeno ureditev Avstrije in Jugoslavije eno izmed bistvenih načel slovenske manjšinske politike v deželi. Taka deželna politika bo omogočila republiki Avstriji, da uspešno vrši svoje poslanstvo povezovanja in sodelovanja držav Podonavja ter zadosti s tem na najučinkovitejši način potrebam, ki izvirajo iz obćigacij nevrvalne države v osrčju evropskega kontinenta.

Rožan

Glas iz Trsta

Čeprav veljajo za reševanje narodnostnih problemov posameznih narodnostnih skupin enotna načela ter so si ti problemi podobni in v marsičem skupni, se ne bi radi vmešavali v odnose med obema političnima skupinama na Koroškem. Tudi ob tej priložnosti naj zopet poudarimo, da se je naš list vselej zavzemal za skupen nastop političnih in gospodarskih organizacij, kadar je šlo pri nas za koristi vse manjšine. Pri vsem tem pripominjamo, da je težko očitati kateri koli manjšinski politični organizaciji pri nas ali na Koroškem, da pomeni njen program nacionalistično razpihovanje, ko gre v bistvu le za obrambo lastnega življa pred raznarodovanjem, torej za pravice neprimerno šibkejšega pred narodom, ki ima v rokah vso državno in deželno upravo (po večini tudi občinsko), a poleg tega razpolaga s silno gospodarsko močjo.

Iz »Gospodarstva«, Trst, 19. januarja 1968

AHIMSA — LJUBEZEN IN MIR:

Ob 20-letnici smrti Mahatme Gandhija

Gandhi je zaslužil vzdevek Mahatma — velika duša, saj je bil resnično duša indijskega naroda, ki mu je posvetil vse svoje življenje.

Bilo je 30. januarja 1948 v Delhiju. Borbe med hinduisti in muslimani so dosegle svoj vrhunec. Gandhi je pred kratkim začel svojo najdaljšo gladovno stavko. Vendar je ni izpeljal do konca. Ko se je odpravil k jutranji molitvi, se je skozi množico gledalcev prebil neki mladenič in se pred Mahatmo spoštljivo priklonil. Nato je nenadoma potegnil revolver in iz največje bližine trikrat ustrelil. Gandhi je umrl nasilne smrti. V njegovem življenjepisu je B. R. Nanda zapisal, da je s smrtjo dosegel svojo največjo zmago:

»Krogle, ki so prebile Gandhijeve prsi, ko so ogorčile milijone src. Ob nizkotnosti tega zločina se je bliskovito pojasnila nesmiselnost množičnega fanatizma. Plameni, ki so 31. januarja 1948 na obale reke Jamuna upepelili Mahatmovo truplo, so bili poslednji plameni požara, ki je od avgusta 1946 divjal po Indiji. Gandhi se je z vsemi svojimi močmi boril proti temu ognju, dokler je živel. Z njegovo smrtjo pa so plameni dokončno ugasnili.«

Izmed vseh pomembnih mož, ki so igrali odločilno vlogo v dogodkih 20. stoletja, je bil Gandhi nedvomno med najpomembnejšimi. S svojo poslanico Ahimsa — Ljubezen in mir si je pridobil srca sto in sto milijonov ljudi, s svojo filozofijo satyagraha, kar pomeni trdnost in resnično, je utemeljil tako imenovani pasivni odpor. Vendar so bile Gandhijeve ideje mnogokrat prenapete, da bi našle odziv v Indiji ali katerikoli drugi deželi. Z Nehrujevo pomočjo je Indija pozneje uspešno zaživela med Vzhodom in Zahodom, vendar bi komaj lahko rekli, da v duhu Gandhijevega »nenasilja«.

Mohandas Karamchand Gandhi se je rodil leta 1869 v Pombardaru v pokrajini Gujarat v zahodni Indiji. Njegova družina je pripadala tretji indijski kasti trgovcev in kmetov. Celotno ime Gandhi pomeni trgovec. Gandhi je bil v mladosti pod močnim vplivom svoje matere, ki je bila prepričana hinduistka in se je zavzemala za strogo življenje in molitev, post in čistost. Mohandas je bil plašen mladenič, vendar je z 19 leti zapustil družino in se odpravil v London študirat pravo. Kot študent je bil priden, vendar ni bil odličnjak. Leta 1891 je opravil odvetniški izpit in se takoj naslednjega dne odpeljal nazaj v Indijo. Tam se je sprl z britanskimi uradniki in odpotoval v Južno Afriko, kjer je preživel 21 let in se iz skromnega pravnika razvil v velikega revolucionarja.

V Južni Afriki je živel mnogo Indijcev povsem brezpravno življenje. Gandhi se je zavzemal za njihovo enakopravnost in zaradi tega večkrat sedel v zaporu. V Južni Afriki je tudi začel svojo filozofijo satyagraha — pasivnega odpora. Leta 1908 je dejal: »Spominjam se stihia iz pesnitve Bujarati, ki sem ga prebiral kot šolar: Če ti prijatelj ponudi požirek vode in ti storiš enako, to nič ne pomeni. Resnična lepota je v tem, da vračaš dobro za zlo.« In v tem je bistvo njegovih idej. Leta 1904 je Gandhi v Južni Afriki ustanovil posebno naselbino za Indijce, ki jo je imenoval kmetija Feniks. Vsi njeni naseljenci so morali prisesti, da bodo vedno govorili resnico, vračali sovražstvo z ljubeznijo, se odpovedali nasilju, odklanjali bogastvo in živeli od pridelkov, ki jih bodo sami pridelali na kmetiji.

Največji vzpon je dosegel Gandhi v Južni Afriki leta 1913 s tako imenovanim pohodom do natalke meje. 6000 Indijcev je tedaj prehodilo 36 milj, da bi prekorajčilo transvaalsko mejo in zahtevalo od burskih oblasti, da jih zaprejo in tako rešijo gladi. Sam Gandhi je živel skromno. Jedel je vedno manj, dokler se ni hranil samo še z rženim kruhom, rastlinsko mastjo in sadeži. Ko je omagal zaradi preslabe hranjenosti, je začel piti kozje mleko — kravjega ni maral, ker je trdil, da vzbuja živalske nagone. Sam si je pral obleko in si strigel lase. Prebiral je svete hinduistične in krščanske spise, med pisatelji pa se je navduševal za Ruskina in Tolstoja.

Po 21-letnem bivanju v Južni Afriki se je leta 1915 vrnil v Indijo. Džavaharlal Nehru je ob tej priliki zapisal: »Mahatma je prišel kot močna struja svežega zraka, ob kateri smo si zelo oddahnili. Kazalo je, da se je dvignil iz milijonske množice Indijcev, spregovoril v njihovem jeziku in opozoril na njihovo bedo.« Politična svo-

boda je tedaj v Indiji dobila novo obliko in vsebino. Gandhi je vplival na milijone Indijcev. Nekateri so povsem spremenili način življenja, drugi so bili pod njegovim vplivom le nekaj časa in so se vrnili k staremu.

V Sabarmati pri Ahmedabadu je ustvaril enako naselbino kot v Južni Afriki in je vanjo prvič v zgodovini Indije med pripadniki višjih kast vključil tudi enega parija. Ta odločitev je vzbudila strašansko ogorčenje, saj so pariji spadali v najnižjo indijsko kasto in so veljali za nečiste. Med Indijci so izbruhnili nemiri — posebej muslimani so dvigali glave — in 1919. leta se je britanski general Dyer odločil za uporabo orožja. Prišlo je do strahotnega pokola pri Amritsaru, v katerem je bilo 400 ubitih in 1200 ranjenih. Tedaj je Gandhi na zborovanju indijske kongresne stranke dejal: »Pravim vam, blaznosti se ne upirajte z blaznostjo, ampak s preudarnostjo.« Leta 1920 je Gandhi dokončno prelomil odnose z Veliko Britanijo.

V času, ko se je ves islamski svet razburjal nad britanskimi ukrepi, je Gandhi menil, da je prava priložnost za sporazum med hinduisti in muslimani. Začela se je revolucionarna borba. Naslednjih 30 let je bil Gandhi vodilna osebnost Indije. Indijske množice so postale masovna sila, na katero je bilo treba računati, še posebej zato, ker so občudovale Gandhija. Le-ta si je zastavil program »pasivnega odpora« ali »državljanske neposlušnosti«, katerega jedro je bilo v tem, da je bojkotiral britanska sodišča, šole in sploh britanske navade. V tem času je potoval po deželi in razdelil nad dva milijona kolovratov, ki naj bi indijskim kmetom pomagali k imetju, samozavesti in neodvisnosti od zahodnjaške nadvlade. Britanske oblasti so ga pošiljale iz zapora v zapor, on pa je v tistem samozatajevanju gladoval in se edino tako upiral angleškemu kolonializmu. Njegovo gibanje je postalo vseindijsko. Angleži so si na vso moč prizadevali, da bi ga onemogočili, in so zato leta 1931 sklicali londonsko konferenco, ki so se je udeležili predstavniki vseh indijskih slojev — maharadže, veleposestniki, industrialci, obrtniki, hinduisti,

LIKOVNA UMETNOST:

Slikar Jan Oeltjen — umrl

Pred kratkim je v Ptujju v 88. letu starosti umrl slikar-umetnik Jan Oeltjen. Rojen je bil v Jederbergu na Oldenburškem kot potomec starega kmečkega rodu. V Berlinu in Münchnu je študiral slikarsko umetnost. Prvič je stopil v javnost na razstavi v Bremenu. Svoje slikarske sposobnosti si je izpopolnjeval v Franciji in Italiji. Tam se je seznanil s hčerko ptujškega slikarja Alojza Kazimira, Elzo, ki je bila tudi slikarka in kiparka, in se z njo poročil. Slovenija mu je postala druga domovina; živel je na svoji viničariji v Halozah.

Jan Oeltjen je slikarsko deloval v dobi secesije, tako je pod ekspresionističnim vplivom slikal pokrajino ob Savinji in viničarske motive iz Haloz. Poleg tega je za umetnika Oeltjena značilen tudi portret. Za njegovo slikarsko dejanje in nehanje mu je služilo kmečko življenje in iskal je v njem trajne in občeloveške vrednote.

Za slovensko likovno (slikarsko) umetnost je pokojni Oeltjen pomemben zato, ker je z Miheličem približal do takrat malo znano obdravsko-haloško pokrajino in ustvarjal v tej, povsem novi tematiki, trajne umetniške vrednote.

Jan Oeltjen je v Celovcu že znan, saj je pred štirimi leti razstavljal svoja dela v okviru kulturne izmenjave med Koroško

NOVI DOMOVI NUBIJSKIH SPOMENIKOV — NA VARNEM:

Abu Simbel 64 metrov višje

Sedem let po začetku akcije UNESCO (United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organisation = Organizacija združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo) za rešitev nubijskih spomenikov je mednarodna kampanja dosegla svoj namen. Šestdesetdržav je sodelovalo v tem podjetju, ki mu skoraj ni primere! Egipt in republika Sudan sta v sodelo-

muslimani, sikhi, parsi, kristjani, pariji in Gandhi. S svojim nastopom je Mahatma hotel prepričati Angleže, da je Indiji potrebna pomoč. S svojo skromnostjo pa je vzbujal le zanimanje častnikarjev: v Anglijo se je pripeljal s starim parnikom in je potoval v drugem razredu. Kljub mrazu je spal na strehi neke hiše v vzhodnem Londonu in se bos ter oblečen le v skromno belo rjuho sprehajal po londonskih ulicah. Konferenca ni imela uspeha.

Gandhi se je vrnil v Indijo, nadaljeval svoja potovanja po deželi, govoril preprostim ljudem, se zavzemal za nečiste in gladoval, kadar se je hotel upreti Angležem. Minila je druga svetovna vojna in po njej je prišlo do korenitih sprememb v angleški vladi. Winston Churchill se je poslovil in umirajoči angleški imperij so vzeli v svoje roke laburisti. In prav premier Clement Attlee je bil tisti, ki je sprejel eno od največjih odločitev v angleški zgodovini. Indija naj bi postala neodvisna. Da bi se izognili nadaljnjim sporom med hinduisti in muslimani, so se odločili za dve samostojni državi. 15. avgusta 1947 sta se rodila Indija in Pakistan. Gandhijevo življenjsko delo se je izpolnilo, vendar on sam ni čutil pravega zadoščenja. Notranji spori so se nadaljevali, uprlo se je 5 milijonov sikhov, borba med muslimani in hinduisti je tekla naprej. Gandhi se je držal svojega načela ljubezni in miru in se je spet odločil za gladovno stavko, toda ta se je končala drugače, kot je pričakoval. 30. januarja 1948 je padel pod kroglami atentatorja.

Gandhi je umrl, ostala pa sta njegov vpliv in lik njegove osebnosti. Kljub mnogim neuspehom je sprožil veliko kolo socialne reforme v Indiji, predvsem morebitno ukinitve kast in borbo za osnovne življenjske pravice nečistih parijskih. Noben državnik 20. stoletja tudi po smrti ni bil deležen tolikšne ljubezni in občudovanja. V Indiji je njegovovo ime legenda, zunaj indijskih meja pa je zrasel v veličino, ki je zaradi svoje nedvomne prekanjenosti, obenem pa tudi skromnosti, ko je še živel, nikoli ni bil deležen. Ljubil je Indijo in indijsko ljudstvo in je sam o sebi govoril, da je velik narodnjak; vendar je važnejše nekaj drugega — držal se je svojih idej in je resnično odpuščal svojim sovražnikom. 20. stoletje nam je dalo mnogo velikih revolucionarjev in pomembnih mož, vendar so se le redki odlikovali po tolikšni skromnosti in ganljivi dobroti. V.

in Slovenijo, v Deželnem muzeju, kjer ga je predstavila kustosinja dr. Lea Spring-schitz. Tedaj so se zbrali številni celovski likovni umetniki, da bi čestitali velikemu mojstru (na razstavo je prišel osebno) akvarelov, olj in lesorezov k njegovemu uspehu, kajti koroško časopisje — tudi Naš tednik — je pisalo ugodno o njegovi razstavi. Svoje zadnje razstave »Akvarile iz Ptujja« v Ganggaleriji na graškem magistratu o božiču preteklega leta, pa ni mogel več obiskati zaradi boleznii.

Potem ko so na ptujskem pokopališču padle zadnje grude prsti na krsto s posmrtnimi ostanki akademskega slikarja nemškega rodu Jana Oeltjena, so se njegovi prijatelji slikarji, ki so se prišli od njega posloviti, zbrali v posebni sobi gostilne pri Rozki, da spijejo kupico slikarjem in manom v počastitev in da porečejo kakšno zamišljeno besedo o njem, ki je kot visoki, sivi stavec, molčeči pešec in neznanih globin umetništva polna osebnost na hitro za zmemrom odšel, a zapustil slikarski opus, ki ga bodo šele zdaj lahko pregledali v vseh njegovih razsežnostih.

Danes se nahajajo Oeltjenove stvaritve v zbirkah umetnostnih galerij v Münchnu, Bremenu, Berlinu, Hamburgu, Ptujju, Mariboru in Ljubljani.

love doline. Proučile so vsa arheološka najdišča. Preostalo je še 80 kilometrov med drugim in tretjim Nilovim kataraktom (prag v reki), ki ga zdaj preiskujejo.

Dve znameniti svetišči iz Abu Simbela so prestavili in stojita zdaj 64 metrov nad prvotnim mestom, ki je pod vodo. Zdj gradijo betonske svode nad spomenikom, tako da bodo reproducirali izvorno ozadje svetišč.

Dela v Abu Simbelu so pričeli aprila 1964, končana pa bodo pomladi 1969. leta.

Mednarodni prispevki za rešitev Abu Simbela iz javnih in zasebnih virov so znašala skupno skoraj 21 milijonov dolarjev (nad pol milijarde šilingov).

V znamenje hvaležnosti daje vlada Egipta (ZAR) nekatera nubijska svetišča in veliko zbirko starin iz drugih krajev Egipta muzejem v raznih deželah. Svetišče Denduro so že podarili Združenim državam Amerike, Elezijo pa Italiji.

Zaščiti morajo še spomenike na otoku Philae, nižje od Asuanskega jezua. Do polovice so sicer pod vodo, toda vlada Združene arabske republike in Organizacija združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo bosta skupno proučila načrte, kako bi jih ohranili.

Jan Šlais 75-letnik

V Brnu na Češkoslovaškem je praznoval pred kratkim svoj 75-letni jubilej Jan Šlais. Ime tega Čeha — rodil se je v Pragi — je tesno povezano s slovensko violinstiko.

Ko je prišel leta 1921 v Ljubljano, je na tamkajšnjem konservatoriju formiral violinski oddelek v duhu violinskega mojstra O. Ševčika; po njegovih gledanjih je izdelal učne načrte in bistveno sodeloval v razvijanju postopnega uvajanja študija violine na visokošolski stopnji. Svoje velike izkušnje je uveljavil tudi na poznejši glasbeni akademiji.

Njegovo požrtvovalno delo, ki se je med Slovenci odvijalo skozi 25 let, njegove različne pedagoške zmožnosti in njegova široka umetnostna naziranja, vse to je dalo obsežne rezultate. Iz Šlaisove šole so izšli pomembni slovenski violinsti: Rupel, Pfeifer, Štušteršič, Prevorsek, Jelka Staničeva. Današnja slovenska violinstika ne bi bila brez Šlaisa na tako visoki glasbeni ravni.

Šlais, ki je ostal v Ljubljani 25 let, je razvil v tem času tudi plodno koncertno dejavnost. Sam je nastopil kot solist in sodeloval v komornih ansamblih. Med temi je treba omeniti posebno »Ljubljanski komorni duo« (Jan Šlais — Anton Trost), za katerega je vprav on dal pobudo.

Združene države Amerike

Povsod po svetu, kjer živijo Slovenci, se vršijo letos proslave v spomin 100-letnice Baragove smrti. Najbolj pomembna je gotovo bila v Washingtonu, kjer so na sam dan stoletnice podpisali pogodbo z upravo Marijinega svetišča, da se postavi v njem kapelica brezjanske Marije, v kateri se ovekoveči tudi spomin na 1200-letnico pokristjanjenja Slovencev in na največjega slovenskega misijonarja škofa Barago.

V ta namen so 19. januarja prišli iz Clevelanda predsednik odbora g. Jože Nemanič, tajnik g. Frank Turek in blagajničarka ga. Antonija Turek in prinesli tudi že prvi obrok plačila.

K podpisu pogodbe jih je spremljal washingtonski krajevni odbor in več drugih rojakov, ki živijo v prestolnici. Za vse je bilo nad vse veselo presenečenje, ko jim je rektor svetišča g. McDonough v pozdravnem govoru rekel, da Slovenci in njihovo zvestobo do katoliške Cerkve pozna.

Tudi velikega slovenskega misijonarja škofa Barago in njegove žrtve za širjenje katoliške vere med ameriškimi Indijanci, je rekel, da dobro pozna, saj je na predlog škofovskega odbora, ki svetišče upravlja, Baraga prav pred kratkim dobil v njem barvasto okno kot zahvalo vse Amerike za njegovo požrtvovalno misijonsko delo v tej deželi.

Po podpisu pogodbe in plačilu prvega obroka so se odborniki in drugi washingtonski Slovenci, pa tudi zastopniki iz New Yorka zbrali h konlebrirani maši v svetišču.

Drugi dan je bila skupna seja obeh odborov, kjer je bil govor zlasti, kako voditi kampanjo še naprej. Sklenjeno je tudi bilo, da bo vsak mesec v svetišču slovenska maša za vse dobrotnike slovenske kapelice in za srečen napredek kampanje za njo.

Šicite naš list!

ST. RUPERT pri VELIKOVCU

(Preminila je ga. Uršula Kupper)

V nedeljo, dne 18. februarja, smo iz ust g. župnika pri božji službi slišali žalostno vest, da nas je za vselej zapustila nadvse spoštovana gospa Uršula Kupper.

Čeravno smo vedeli za njeno dolgotrajno in neozdravljivo bolezen, je našo farno družino ta žalstna novica globoko zadela.

Blizu polovico stoletja je živela med nami. Vsako nedeljo in praznik in tudi ob delavnikih, kolikor ji je dopuščal čas, se je udeleževala božje službe, dokler ji njene telesne moči niso popolnoma odpovedale.

Pred 2 letoma jo je bolezen priklenila na bolniško posteljo. Njen mož ji je z vso vdanostjo in angelsko potrpežljivostjo stregel in ji bil tudi tolažnik v njeni dolgotrajni in mučni boleznini.

Rajna je podarila življenje petim otrokom, ki so že vsi od doma in imajo že vsak svojo družino. Eden izmed njih, namreč Milan, je profesor na Slovenski gimnaziji. Bila je nadvse zvesta družica svojemu možu in skrbna mati svojim otrokom. Pa tudi izven svoje družine je imela usmilje-

MASNO VINO pri Kristijanu BREZNIKU,**Celovec, Viktringer Straže 5, tel. 22 51.**

no in ljubeče srce za vsakega, ki je potreboval pomoči, kakor tudi za cerkvene potrebe. Oskrbovala je tudi grobove padlih borcev in pozabljenih vojnih žrtev.

Pogreb rajne Kupperjeve mame, kakor smo jo ožji znanci in somišljeniki imenovali, je bil v torek, 20. februarja, katerega so se udeležili tudi odlični žalni gostje iz zasebnega in javnega življenja.

G. župnik se je v imenu farne družine v cerkvi poslovil od rajne in v izbranih besedah prikazal njeno življenje, ki ni bilo z rožami postlano, kot vzor krščanske žene in matere. Pevke so ji zapele v slovo.

V človeški naravi je, da smo žalostni, če nas zapusti nam ljubljeni človek, vendar bi v tem primeru ne smeli žalovati, če pogledamo svetniško življenje rajne žene in matere. Zato moramo biti Bogu hvaležni, da smo smeli ob njej živeti. Naša dolžnost je, da molimo za mir njene duše, pa tudi njej se hočemo priporočati, da tudi nam izprosi od našega Stvarnika mirno in srečno smrt in svidenje v večni blaženosti.

Zaostalemu možu in vsej družini izrekamo naše najiskrenejše sožalje.

CELOVEC**Živinski sejem simodolskega goveda v Leobnu**

V sredo, 13. marca 1968, bo odprla Alpska živinorejska zveza simodolskega goveda za Štajersko in Koroško svoj sejem, 98. po vrsti, v gornji podeželski hali v Leobnu na Štajerskem.

Prignali bodo 240 repov živine, od tega 40 bikov in 200 močno nosnih krav.

Casovni red:

V torek, 12. marca 1968, bodo ob 13. uri izbirali in ocenjevali govedo, medtem ko bodo v sredo, 13. marca 1968, odprli sejem.

Vse živali so iz hlevov, ki so uradno potrjeni, da nimajo tuberkuloze in bruceloze (Bangove bolezni), in ki so zavarovani od hleva do hleva in cepljene proti slinavki in parkljevki.

Velika ponudba na sejmju bo nudila kmetom bogato priložnost izbire za nakup dobre in lepe simodolske plemenske živine.

Pojasnila daje Alpska živinorejska zveza simodolskega goveda za Štajersko in Koroško, Judenburg, Frauengasse 19, telefon 21 21 in Celovec (Klagenfurt), Museumgasse 5, telefon 48 11.

neu von STIHL

Die Kleinsäge, die ganz ruhig in der Hand liegt. Der gesetzlich geschützte STIHL-AV-Griff fängt die Motorvibrationen ab. Leistung: ca. 3,7 DIN PS. Gewicht: Nur 7,1 kg.

STIHL 041 AV**Vam nudi Kaufhof****Valentin in Angela Blažej****LIBUČE — PLIBERK**

tel. 04235-394 (noč. št. 302)

Pri nas na Koroškem

Ples slovenske gimnazije

Prvovrstna godba, elegantne obleke deklet, mnogo mladine in odlično razpoloženje: To je bil ples Slovenske gimnazije v soboto v Domu glasbe v kletni dvorani, ki je bila do zadnjega sedeža polna.

Po kratkem in pristrnem pozdravu predsednika Združenja staršev, ravnatelja Vautija so vkorakali v dvorano pari poloneze. Veselje je bilo pogledati zala dekleta v njih plesnih oblekah, fantje pa so bili pozorni kavalirji. Poloneza je zelo dobro uspela in njeni izvajalci so dobili mnogo aplavza, posebno od častnih gostov, med katerimi so bili nadzornik dr. Valentin Inzko, vodja manjšinskega šolskega oddelka Rudolf Vouk, prov. ravnatelj Slovenske gimnazije dr. Pavel Zabltnik, predsednik Združenja staršev ravnatelj Vauti, predsednik ZSO dr. Franc Zwitter in mnogo profesorjev.

Po polonezi je zapel zbor slovenskih študentov iz Gradca štiri pesmi, ki so bile tako navdušeno sprejete, da so morali zapeti študentje še dodatno pesem, Mojcej. Tudi ta pesem, pri kateri se je ponovno izkazal zborovodja Janez Kampuš kot prvovrsten solist, je dobila močan aplavz.

MEDGORJE

Dr. Cirijak Kunnacherry imenovan za naslovnega škofa Kefskega in pomožnega škofa domačemu škofu v Kottayam/Indija

Papež Pavel VI. je imenoval ddr. Cirijaka Kunnacherryja za škofa. Novoimenovani g. škof dr. Kunnacherry je bil posvečen v škofa 24. februarja. Posvetil ga je kardinal Fürstenberg, prefekt kongregacije za vzhodno Cerkev.

Novi škof je bil prvi misijonski bogoslovec, ki je imel tu na Koroškem, v Medgorjah, dne 6. avgusta 1956, svojo novo mašo. Novomašni pridigar mu je bil g. prošt L. Trabesinger. Duhovni oče mu je bil rajni Janko Olip, Kališnik iz Sel, in duhovna mati njegova žena.

Po novi maši v Medgorjah je imel slovesne svete maše še na Kamnu, v Bistrici na Zilji, v Podgorjah, na Žihpolju, v Železni Kapli in v Svetem mestu pri Zvalbeku. Povsod so mu pripravili lepo novomašno slovesnost, da mu je Koroška postala nova domovina, ki jo je vzljubil z vso dušo. Od tedaj naše župnije vzdržujejo bogoslovce iz misijonskih dežel in imajo sedaj že lepo številno misijonskih novomašnikov.

Po novi maši je sedanji škof odšel v Rim, kjer je še štiri leta nadaljeval študij na Lateranski univerzi in postal dvakratni doktor prava. Domači škof dr. Tomaž Tharayil iz Kottayama mu zaradi tedanjih izredno težkih političnih težav v Kerali, njih domovini, ni mogel pomagati. Vso pomoč je sedanji škof dr. Kunnacherry dobival skozi štiri leta iz Koroške! Samo Bog ve, koliko skritih dobrotnikov mu je pomagalo iz naše medgorske fare mesec za mesecem, in sam dobri Bog bodi bogat plačnik pokojnemu duhovnemu očetu Janku Olipu iz Sel, ki je znal pomagati po svetopisemskih načelih, vedno velikodušno in z razumevanjem!

Ko je bil v Münchnu svetovni eharistični kongres, sta prišla iz Nemčije na povratku v Indijo sem na Koroško škof dr. Tomaž Tharayil in z njim sedaj novoimenovani škof dr. Kunnacherry. V spremstvu g. prelata Aleša Zechnerja sta odšla v Sele in oba stanovala pri duhovnih starših. Selani pa so pripravili pristrni sprejem misijonskemu škofu in njegovemu spremljevalcu. Oba sta s svojim obiskom izkazala hvaležnost svojim dobrotnikom. Obiskala sta takrat tudi župnijo Medgorje in g. prošta Trabesingerja.

Novoimenovani g. škof v pismu lepo pozdravlja gospo Olip, svojo duhovno mater, moli za svojega duhovnega očeta rajnega Janka Olipa, lepo pozdravlja g. prelata Aleša Zechnerja, ki ga je v imenu našega g. škofa in vse škofijske duhovščine spremljal k novomašnemu oltarju pred 12. leti, pozdravlja g. prošta L. Trabesingerja in

Kljub lepim pesmim pa so pete zelo srbele in ko so zaigrali Korotanci nekaj akordov, je bilo plesišče hitro polno. Ansambel Korotan zasluži vso pohvalo, saj je igral skoraj nepretrogoma in delal le kratke odmore, kar od drugih skupin nismo vajeni. Videli smo, da ne dela ansamblu nobenih težav, zaigrati hitro polko ali težavnejši tango. Skupina je zares mnogostranska; želimo, da bi jo še večkrat slišali na slovenskih prireditvah.

Polnočni program se je začel s precizno podano kvadriljo, ki je za slovenske prireditve novost. Naštudiral jo je, kakor tudi polonezo, plesni učitelj Tachler, h katere mu hodijo slovenski dijaki že več let v plesno šolo. Spored je nadaljeval mladi filmski režiser M. Jernej, ki je pa tokrat »copral«. Pokazal nam je nekaj spretnosti, ki so vse navzoče spravile v začudenje. Marko pa, oblečen v temnordečo obleko z modrim krojem, se je samo smehljaj. Videli smo še nekaj skečev v režiji Lojza Hudla, ki je dobro razpoloženje še stopnjeval.

Po polnočnem sporedu so Korotanci zopet zabrenkali in parčki so se vrteli veselo do zgodnjega jutra. Zdravko I.

g. prof. Cigana, ki mu je z godbo in petjem pripravil kar dvakrat novomašno slavnost: v Medgorjah in na Kamnu! Nepozabna pa mu je bila tudi Bistrica na Zilji, kjer je pri dobrem g. Kuchlingu doživel pri sv. maši in v hiši »nebesa na zemlji«, kot je to sam ponavljal!

Novoimenovanemu g. škofu dr. Cirijaku Kunnacherryju čestitamo k posvečenju, polnosti duhovništva v apostolski službi ter se veselimo, da je prvi misijonski novomašnik na Koroškem že po dvanajstih letih postal škof v škofiji Kattayam v Kerali, Indiji! Vsem dobrim srcem, ki so mu pomagala z molitvajo in darovi, bo prosil v molitvi božjega blagoslova.

Upamo pa, da ga bomo kmalu pozdravili tudi med nami na Koroškem.

A. Cvetko

PLIBERK**(Pustna prireditev)**

V nedeljo, 18. februarja, je bila farna dvorana v Pliberku polna veselih gostov, domačinov in še prijateljev iz bližnje soseščine. Farna mladina nas je namreč povabila, da vidimo veselo burko »Karlova teta«.

Da je bila burka res vesela, je potrdil vrisk otrok in sproščeni smeh odraslih gledalcev. Prizore in dejanja na odru so gostje spremljali z vidnim zanimanjem in obdarili z aplavzom.

Zelo posrečeni tipi so bili: »Karlova teta« (vlogo je originalno igral Pukrov Feliks), grof Petrovič (Kušejev Stanko) in dr. Kužnik (Sigej Stropnik). Ženske vloge so bile vse dobro zastopane in dobro igrane. Mladim plemičem pa je manjkala finesa, ki bi morala biti primerna stanu vlog. Čutili smo, da so nekateri moški igralci besedilo slabo znali.

Zavedajte se, mladi igralci, da je za dobro igranje predpogoj znanje besedila na pamet — že pri vajah. Posebno za začetnike je to potrebno, sicer bi tudi igralski talent ne koristil mnogo. Igralcem je potrebna stroga disciplina. Brez te je vsak režiser igre velik revež, ker mu igralci moči ubijajo.

Kljub nekaterim pomanjkljivostim je igra »Karlova teta« dosegla svoj namen, ker je obinčstvo v dobri volji zapuščalo dvorano; zato se tem potom zahvaljujemo g. režiserju, potem gospodu župniku za »segavi pozdrav« pred igro, in seveda vsem našim dragim igralcem, za užitek ob obisku »Karlove tete«!

(Stanovsko gibanje)

Sledimo zgledu dopisnika iz Globasnice in poročajmo o rojstvih, porokah in smrtih.

Poročila segajo nazaj do septembra preteklega leta. V tem mesecu se je rodil sa-

mo en deček, in sicer pri Ignacu in Mariji Matschek v Vidri vesi.

Poročili so se: učitelj Heinz Sadjak z učiteljico Elizabeto Jäger, oba iz Pliberka, dalje Honorij Haim, mizar iz Wolfsberga, z Justino Burger z Blata.

Umrli so: Krištof Schultes, upokojenec v Libučah; Gottfried Stöckl, svečar v Pliberku; Jakob Lubas iz Vogrč, star 83 let, in Apolonija Jop, Štampuhova mati v Repljah.

Oktoberja so se rodili štirje otroci, in sicer so dobili pri Božiču v Dobu dečka, Janez in Marija Glantschnig iz Wernberga deklico, pri Štavdekarju v Čirkovičah dečka, Hieronim in Doroteja Berchtold v Borovjah pa deklico.

Poročili so se: Jožef Dworschek, mizar v Pliberku, s Heidi Schröder, knjigovodkinjo istotam. Marinova hčerka Irmgard pa je vzela Franca Bukovschka, bančnega uradnika iz Poreč ob Vrbskem jezeru. Šofer Johan Jan pa je prišel iz Hörtendorfa po Sieglindo - Magdaleno Mlinar, šiviljo v Drveši vesi. V Šmarjeti pa sta ostala Jožef Jeušnik in Hermenegilda Gutovnik.

Umrli so: Apolonija Rossmann iz Senčnega kraja in otrok Aleksander Breitenegger iz Čirkovč.

Novembra se je rodila ena sama deklica, in sicer pri Stampuchu v Repljah.

Zato je pa bilo temveč porok: Erich Wuntschek, mizar v Nonči vesi, je vzel Ano-Hedvigo Enzi, šiviljo iz Čirkovč. Mačkov Friedl Wautsche pa je odpeljal Marijo Vodunig iz Vogrč na Letino. Civilno sta se naknadno poročila Maks Piko in Marija Leimisch v Vidri vesi. Zidar Jožef Glinik iz Sinče vesi je vzel Felicito Paulak iz Čirkovč. S Tirolske pa je prišel kletarski mojster Klaus Erich Wirrer po Marijo Podlesnig, kuharico v Nonči vesi.

Umrli je upokojenec Jožef Jeušnik v Šmarjeti, štev. 9.

Meseca decembra smo imeli pet rojstev. Dečke so dobili pri Jožefu in Sieglindi Turk v Pliberku, pri Gregorju in Auvrelji Kotnik v Libučah, pri Jožefu in Ani Kopp na Blatu in pri Janezu in Elizi Brunner v Senčnem kraju. Edino deklico imata Franc in Barbara Suschnig v Pliberku, Loibacher Str. 1.

Poročili so se: Vid Peček iz Škocijana s Heleno Mairič, župejevo v Libučah; Heinrich Čuješ, pleskar, s Hermino Nedved, fotografino, oba iz Pliberka.

Umrli pa je Marija Kumer, upokojenka, bivajoča pri Božiču v Nonči vesi, stara 83 let.

Po novem letu so se rodili: deklici pri Markeju in Heidi Rasdertitsch na Blatu in pri Andreju in Mariji Marktl v Drveši vesi. Fanta so dobili v novi hiši v Nonči vesi starši Paul in Ana Ažnach.

Poročil se v januarju ni nihče.

Umrli so v Pliberku Marija Puškarič v 86. letu starosti, in Miklavževa mati v Dobu, Terezija Krasnik, stara 72 let. Nepričakovano nas je zapustil Friedrich Komposch, prodajalec pri bivšem Moryju v Pliberku, star 52 let.

Novorojencem želimo, da bi se lepo razvijali telesno in duševno, mladoporočencem veliko sreče v zakonu, pokojnim pa miren počitek v domači zemlji, žalujočim pa naše iskreno sožalje.

SELE**(Ženili smo se)**

Letošnji predpust ni ostal vdovec; kar štirje pari so pohiteli v zakonski stan.

Mlasi, pd. Lukan Betej Dovjak, si je zgradil novo hišo in jo, ker vse zna, največ sam moderno opremil. Z očetom sta ostala sama: mati je umrla, sestre so vse pomozene. Da ne bo v svoji hiši prebival koj sam, si je izbral življenjsko družico in sicer Olgo Jerlich iz Bajtiš. Zelo, zelo mlada je še, šele v 17. letu, pa saj bo od mesca do mesca postala starejša in sposobnejša za svoje novo področje. Poročila sta se v nedeljo, 11. februarja, na Žihpolju.

Trije drugi pari pa so sklenili zakon v domači novi cerkvi kar zaporedoma:

V soboto, 17. februarja, sta se poročila Janez Jug, pd. Spod. Boštanjakov, in šivilja Edita Ogris. Zanimivo je, da sta oba enako stara, rojena maja 1941, le za 10 dni je novi mož mlajši od žene. Stanovala bosta v Plaznikovi hiši, ki prazna sameva, odkar se je lastnik Tomej Jug z družino preselil na nov dom v Medborovnico.

V nedeljo popoldne pa sta bila poročena sredi številnih svatov, največ iz Kota, Kristej Užnik, pd. Travnik, in Cilka Dovjak, pd. Štinova. Kristej je priden zidar in (Dalje na 5. strani)

Prva električna energija iz Roža

Na Bistrici v Rožu prva turbina že v pogonu — še tri elektrarne v načrtu

Preteklo soboto je bil za Srednji Rož »velik dan«: Dipl. inž. Erich Werner, tehnični ravnatelj velike elektrifikacijske družbe »Avstrijske dravske elektrarne« (ÖDK), je s pritiskom na gumb spravil v pogon prvega od obeh turbogeneratorjev in s tem to novo nastajajočo elektrarno vključil v ostalo, že obstoječo avstrijsko električno omrežje. A ne samo v avstrijsko, kajti električni tok iz te elektrarne bo šel tudi v EGS (EWG)-države, Čehoslovaško, Jugoslavijo, Madžarsko in Španijo.

Z gradnjo te vodne elektrarne je družba začela spomladi 1965. Z velikim zadovoljstvom je ravnatelj Werner ob kratkem prikazu poteka gradnje smel ugotoviti, da je bilo v načrtu, da bodo dosežanja dela gradnje in montaže končana šele okrog 1. aprila t. l., a je to bilo ikončano 5 tednov pred tem rokom — in to v kljub trem hudim poplavam na Koroškem v letu 1965 in 1966, ki so tudi gradnjo te elektrarne začasno ustavile in naredile precej škode. Govornik je poudaril, da je treba ta uspeh pripisati idealizmu pri gradnji in montaži zaposlenih kot tudi složnemu sodelovanju številnih tvrdk.

Novi turbogenerator ima kapaciteto 40 tisoč kilovatom (kW), drugi z isto kapaciteto pa bo dogotovljen letos v juliju. Voda zajezene Drave pada tu na turbino iz višine 23 m. Ko bo elektrarna v celoti gotova, bo dajala letno 365 milijonov kWh. (To je približno trikrat toliko toka, kolikor ga letno porabi celo celovško področje, ali ena tretjina celotne koroške porabe.) Strojno-elektrotehnične naprave bodo stale okoli 165 milijonov šil., celotni stroški gradnje te elektrarne pa okoli 840 milijonov.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je ravnatelj dipl.inž. Werner številnim zbranim gostom — zastopnikom tiska in radia, kot tudi vodilnim predstavnikom vseh pri gradnji zaposlenih tvrdk in podjetij — ponovno zagotovil, da bodo ÖDK nadaljevale z gradnjo ostalih treh elektrarn »srednjega dela Drave«, in sicer najprej v Rožeku (s kapa-

citeto 78.000 kW) in končno pri tako imenovanem Aninem mostu blizu Galicije. Ta bo največja od teh štirih — z 82.000 kW. Vse to gradbeno delo bo predvidoma gotovo v desetih letih.

Za njim je govoril drugi ravnatelj družbe dipl. trg. Gaston Kugler o gospodarskem pomenu te nove elektrarne Bistrica-Bilčovs (Tako se imenuje zato, ker leži v obeh teh občinah). Zgrajena je bila deloma iz lastnih, deloma iz tujih sredstev (deželnih in državnih, energijsko posojilo in ERP-prispevek). Nikakor ni nezanimivo omeniti, da je od celotne gradbene vsote 840 milij. šil. ostalo na Koroškem 480 milij., 130 milijonov je zaslužila Štajerska, 180 pa ostala Avstrija. Gradnja ostalih treh elektrarn bo stala okoli 2,6 milijard šil.

Ob tej priliki se je dotaknil tudi vprašanja elektrarn na jedrski (atomski) pogon, o katerih je vedno več govora v javnosti, češ da bodo že v doglednem času izpodrinile vse ostale. Pojasnil je, da so take elektrarne gospodarsko konkurenčne šele s kapaciteto 600 ali več megavatom (MW) (t. j. 600 milijonov vatov). Take elektrarne pa so za avstrijske potrebe in razmere prevelike. Za primer naj navedemo, da znaša potreba električne energije za vso Koroško komaj eno četrtno tega. Druga slaba stran pa nastopi v slučaju izpada obratovanja take elektrarne, kajti v tem slučaju bi bili zelo veliki predeli naenkrat brez toka. Zato ni nevarnosti, da bi vodne elektrarne izgubile na pomenu od danes do jutri.

Smrtna kazen izumira?

300 Američanov čaka v celicah smrti

Število zločinov v Združenih državah Amerike je v 1964 vznemirljivo naraslo. Predsednik Johnson je pozval prebivalstvo na pohod proti zločinom. Toda najhujša kazen v ZDA počasi izumira: deset zveznih držav je ukinilo smrtno kazen. V letu 1964 so izvršili le še nekaj smrtnih kazni. Ankete kažejo, da ima smrtna kazen v ZDA približno enako nasprotnikov kot zagovornikov. Znani Gallupov inštitut je že pred leti opravil anketi o smrtni kazni. Leta 1953 sta se dve tretjini Američanov izrekli za smrtno kazen, 43 odstotkov proti, 12 odstotkov pa nima mnenja. Toda v večini zveznih držav še vedno velja kazen za umor, ugrabitev in veleizdajo. V večini teh držav uporabljajo električne stole, v nekoliko državah plinske celice ali vrv, v Utahu pa dopuščajo zakoni obsojencu, da izbere med obešenjem in ustrelitvijo.

V 40 državah, kjer je v veljavi smrtna kazen, jo vedno manj uporabljajo. V smrtih celicah zloglasne kaznilnice San Quentin v Kaliforniji čaka 52 ljudi, ali jih bodo odpeljali v zeleno plinsko celico ali ne. Trenutno ni določena nobena usmrtimev. Skupno je v ameriških kaznilnicah 300 kandidatov za usmrtimev.

Pravosodno ministristvo še ni objavilo števila usmrtimev v lanskem letu. Baje jih je bilo le nekaj. V letu 1963 so v Združenih ameriških državah usmrtili 21 ljudi; to je relativno zelo malo v primeri z letom 1935, ko so usmrtili 199 ljudi. »Prepričan sem, da bo smrtna kazen izumrla,« je izjavil zvezni upravnik zaporov Myrl Alexander.

SREČA IMA PET PRSTOV

Palec sreče je zvestoba. Zvesto delaj vsako reč, naj bo mala ali velika!

Kazalec sreče je zadovoljnost. Malo za dobro vzemi, dokler kaj več ne pride. Kdor malega ne časti, velikega vreden ni.

Sredinec sreče je pridnost. Le pridni bodi, četudi mahoma ne obogatiš; pomalem si vendar pomagaš. Mravlje po malem nosijo, pa vendar nanosijo velik kup.

Prstaneček sreče je poštenost. Kdor zapusti poštenje, svoji sreči zlati prst odtrga.

Mezinec sreče je varnost. Misli v svojih mladih letih, da se boš postaral! Skrbi, da prihraniš za bolezen in za starost!

Srečen človek, ako ima njegova sreča vseh pet prstov!

Anton Martin Slomšek

DARUJTE za tiskovni sklad!

Prvi nas na Koroškem

(Nadaljevanje z 4. strani)

si je že postavil lepo hišo, ki jo bočasoma dogotovil. Lani pa je od strica Lojza prevzel še zadolženo Travnikovo posestvo. S svojo marljivostjo bo hranil to lepo posestvo rodovini, ki že dolga stoletja tam gospodari. Pri tem mu bo zdaj pomagala delavna mlada žena.

Izredno veliko pozornost je vzbudil letošnji četrty poročni par. Nad deset let je najstarejša hčerka bivšega mežnarja Marička Lajmiš službovala v župnišči, prvotno kot pomočnica, zadnja leta kot gospodinja. Poleg tega je opravljala še tudi posle v župniški pisarni in se koristno udejstvovala tudi v cerkvi. Nikoli pa ni posebno kazala hrepenenja po zakonu. Pa je le prišlo. Iz župnišča se lepo vidi tja k Husu na sončno stran. Tam gospodari starejši sin Franc. Po poroki svoje sestre Eme je moral misliti na novo gospodinjjo. Oči so mu obvisle na farovski Marički. Nekdaj sta skupaj pela v cerkvenem zboru. Pri igrah je on izvrstno igral svoje vloge, ona pa je pri igrah stalno sodelovala kot šepetalka. Tako je splamtel ogenj ljubezni in se vzbudil poklic za zakon. Še ženinov oče Marko se je razveselil sinove odločitve. Pri slovesni poroki v ponedeljek dopoldne so jima pevci z ubranim petjem ugladili pot v zakon. Na ženitovanju v Skutovi gostilni je bilo vse židane volje. Čez dva dni se je mladi par podal na ženitovanjsko potovanje v daljno Holandijo, povabljen od Drenovčeve družine, ki je vsako leto na počitnicah v Selah deležna gospodinjinske oskrbe sedanje neveste. Pred dobri desetimi leti je Zofka Drenovec iz iste službe preskočila v zakonski stan. Zdi se, da je selško župnišče dobro vzgajališče za pridne neveste.

Prosvetno, pevsko in in športno društvo so v petek prej priredila svojim članom, ki so zapuščali samski stan, prijeten počastilni večer. Naj vsi ostanejo tudi zanaprej delavni člani svojih društev!

Vsi štirje pani naj srečno živijo, pa drugi naj jim še sledijo!

PODGORJE

(Delovanje podhorske mladine)

Pred kratkim so bila v Podgorjah deželne tekme škofijske športne zveze (DSG). V zadovoljstvo vseh so potekle smučarske tekme, ki so jih izvedli prvič na Podgorški planini. Letošnjim zmagovalcem je predal namreč pokale sam škof dr. Jožef Köstner. Kar je bilo najbolj razveseljivo, je pa to, da so bili med zmagovalci sledeči Podgorjanci: dekleta Inge Weiß, Kuhar Elizabeta, in Smole Silvija; in fantje brata Schellander Miha in Franc, ter Müller Franc. K temu, da je vse tako lepo uspelo, je pa pripomogla podhorska mladina na čelu predsednika športnega društva Jožeta Müllerja ter neutrudljivega idealista Jožeta Dobernika. Pred enim letom je namreč Jože Müller ustanovil v Podgorjah novo športno skupino, ki se je skušala v vseh športnih panogah uveljaviti. Tako se je bila poskušala med letom v nogometu, v lahki atletiki, predvsem v teku in smučar-

Na policah

Mohorjeve knjigarne v Celovcu

ZA MLADINO:

Tone Seliškar: *Bratovščina sinjega galeba*; 111 str. vez. 21.50 šil.
Leopold Suhodolčan: *Velikan in Pajac*; 212 str., broš. 23.— šil.
Najlepše pravljice iz Tisoč in ena noč; 88 str., broš. 8.— šil.

ZA ODRASLE:

Marjan Marolt: *Rojstvo, ženitev in smrt Ludvika Kavška*; 295 str., vez. 125.— šil.
Vladimir Vauhnik: *Memoiren eines Militärrattachés*; (v slovenščini: *Nevidna fronta*); 366 str., vez. 109.— šil.; broš., 90.— šil.

Jakob Kolarič: *Škof Rožman I.*, 382 str., vez. 100.— šil.; broš. 80.— šil.

K. Vladimir Truhlar: *Pokoncilski katoliški etos*; 216 str., vez. 30.— šil.

Na zalogi imamo tudi razne slovarje: Slovensko-nemški; Nemško-slovenski; Angleško-slovenski; Slovensko-angleški itd.

Poleg knjig vam lahko postrežemo tudi z različnimi gramofonskimi ploščami s popevkami, valčki, polkami itd.

nju. Čeravno so bili fantje samo začetniki so na tekmah z vztrajnostjo in vneto doslegli že kar lepe uspehe. Pri tem se je pokazalo navdušenje mlajših, na katere polaga vodstvo svoje up, ker bodo morda nekoč še prvaki. Prav posebna zasluga te ustanove pa je tesnejša povezanost med mladino. To se je pokazalo z izpeljavo maše po novem obredu. To mašo so športniki sami naročili, jo pripravili ter izvedli za njihovega umrlega člana Karlija Rauterja. S to mašo je mladina vaščane tako presenetila, da so izrazili željo, da se v bodoče to večkrat ponovi.

Da se pa ne bi samo enostransko udejevali, se fantje večkrat zberejo in gojijo našo lepo narodno pesem.

To delo naj bi bilo vzgled tudi mladini v drugih vaseh. Ni treba velikih naporov, samo malo idealizma.

BELJAK

(Himen mlademu paru)

Iz Beljaka smo dobili vest, da se je pred kratkim poročil znani športnik Robert Kropiunik. Za življenjsko družico si je izbral gdč. Siegfried Waller, hčerko direktorja glavne šole v Čajni. Robert Kropiunik je hodil v slovensko gimnazijo v Celovcu, sedaj pa študira na akademiji za telesno vzgojo v Gradcu.

Mladoporočencema želimo obilo božjega blagoslova na novi življenjski poti.

BILČOVŠ

V nedeljo, dne 3. marca, bo ob pol treh popoldne in ob pol osmih zvečer v dvorani pri Miklavžu v Bilčovsu zabavna prireditev. Na sporedu bodo veselice: Analfabet, Gluha teta, mutasti muzikant in še kaj.

ŠMIKLAVŽ OB DRAVI

V torek, dne 6. februarja, malo pred polnočjo je umrl g. Hoja Franc, pd. stari Šolarjev oče, ki bi bil na dan pogreba, dne 9. februarja dopolnil 96 let starosti. Rajni se je rodil v domačlaski fari. Po poklicu je bil pivar, služboval pa je na več krajih: na Dunaju, v Gradcu, v Celovcu in v Št. Rupertu pri Beljaku. V življenju je bil trikrat poročen. V prvih dveh zakonih se mu je rodilo 9 otrok, od katerih žive še trije. V skočidolski fari je imel majhno posestvo.

V življenju je bil zelo pridni in delaven. Očetovsko je skrbel za številno družino. Rad je pomagal svojemu bližnjemu, posebno še sosedom.

Bil je tudi zelo veren. Svoje verske dolžnosti je vse svoje življenje zvesto izpolnjeval.

Pred šestimi leti se je preselil s svojo ženo k svojim sorodnikom k Šolarju, v Šmičlavž ob Dravi, kjer so ju z veseljem sprejeli in materinsko skrbeli za oba.

Kako je bil rajni priljubljen tudi v šmičlavški fari, je pokazal veličasten pogreb, kamor so prihili številni sorodniki in domači, da se poslovijo od dobrega starega Šolarjevega očeta.

Ženi-vdovi kakor tudi vsem otrokom, vsem sorodnikom, posebno še vsem Šolarjevim izrekamo ob bridki smrti dobrega očeta iskreno sožalje.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Celovško Mestno gledališče bo uprizorilo od 1. do 7. marca sledeča dela:

PETEK, 1. marca, ob 19.30: *KiB me, Kate* (Poljubi me, Kati); musical Samuela in Bella Spewacka, glasba Cola Portera. — SOBOTA, 2. marca, ob 19.30: *Der Zigeunerbaron* (Cigan baron), opera Johanna Straußa. — NEDELJA, 3. marca, ob 15. uri: *Der Soldat Tanaka* (Vojak Tanaka); 10. predstava za GWK-nedelja in ob 19.30: *Tolle Pantomime* (Ponorela igra z gibi brez besed). Gostovanje *Gisele Tolle* — enotna cena vstopnic 25.— šilingov. — TOREK, 5. marca, ob 19. uri: *Der Soldat Tanaka* (Vojak Tanaka); drama Georga Kaiserja; 5. predstava za mladinski B-abonma. — SREDA, 6. marca, ob 19.30: *Der Bürgermeister* (Zupan), poudna igra Gerta Hofmanna. Predstava bo na malem eksperimentalnem odru v Mestnem gledališču. — ČETRTEK, 7. marca, ob 19.30: *Der Waffenschmied* (Orožar). Komična opera Alberta Lortzinga; premiera tega dela; 13. predstava za D-abonma in GWG-četrtek; 11. predstava za GWK-četrtek; 9. predstava za podeželski četrtekov abonma. — PETEK, 8. marca, ob 19.30: Gostovanje svetovnoznane baletnega para *Susana in José* z njegovo špansko plesno umetnostjo najvišje popolnosti; dramske cene.

Vsem rojakom sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil naš dolgoletni sodelavec, gospod

AVGUST BLAŽEJ

tiskar

Pogreb pokojnega bo v petek, dne 1. marca 1968 ob 14.30 uri od hiše žalosti na Suhi na farno pokopališče v Šmihel pri Pliberku, kjer ga bomo po sv. maši - zadušnici položili k zadnjemu počitku.

Dragoaga pokojnika bomo ohranili v trajnem spominu.

DRUŽBA SV. MOHORJA V CELOVCU

Ravnateljstvo, odbor in uslužbenci

OB 75. OBLETNICI SLOVENSKEGA PLANINSTVA:

Oj Triglav, moj dom...

V torek, 27. februarja, je Planinska zveza Slovenije praznovala 75. obletnico svoje ustanovitve. Morda bi šla ta obletnica neopazno mimo, če ne bi bilo postalo planinstvo v vseh alpskih deželah pomemben dejavnik, tesno povezan s telesno in kulturno rastjo naroda.

V alpskih deželah se je začelo planinstvo razvijati konec 19. stoletja. Ljudje so začutili potrebo po izletih v naravo in vzpenjanju na gore.

Leta 1872 prvo slovensko planinsko društvo

V Ljubljani so ustanovili Nemci najprej »kranjsko sekcijo« Alpenvereina s sedežem v Münchnu. Ta sekcija je bila močno dejavna, markirala je poti po Julijskih Alpah, Karavankah in celo v okolici Ljubljane. Temu se je v tistem času upiralo naše razumništvo, predvsem duhovniki. Tako je leta 1872 ustanovil prvo planinsko društvo kaplan Ivan Žan pod imenom Triglavski prijatelj. To društvo je na Ledini postavilo prvo planinsko kočjo, ki pa je pozneje, ko je bil Žan prestavljen, propadlo. Društvo, ustanovljeno v Bohinju, lahko znanujemo za prvi znak, da je slovenska zavest klila skupno z ljubeznijo do planin, že davno pred ustanovitvijo Slovenskega planinskega društva v Ljubljani. Da ideja planinstva ni zajela širših plasti naroda, ni čudno, saj še danes lahko čujemo kmečki pregovor: Gora ni nora, nor je le, kdor gre gor!

Ljubljanska sekcija Krain je leta 1887 odprla planinsko kočjo Deschmannhütte nad Peklom. Kot protiutež so sprejeli na Stolu leta 1892 trije slovenski mladi hribolazci sklep, da se ustanovi Slovensko planinsko društvo.

V Ljubljani so ustanovili začasni odbor, ki je sestavil potrebna pravila in 27. februarja 1893 sklical ustanovni občni zbor, na katerem je bil izvoljen za predsednika Slovenskega planinskega društva (SPD) Franjo Orožen. S tem se je pričelo aktivno narodno obrambno delo proti pohlepu tujca, pričela se je zgodovina slovenskega planinstva.

Na jugu pa se je oglasil tedaj nesmrtni Simon Gregorčič s pesmijo »Bratje, le v kolo stopimo!« Osnovna ideja Slovenskega planinskega društva je bila od vsega začetka narodnoobrambno delo, ki naj združuje vse Slovence, ne glede na njih politično prepričanje in svetovni nazor.

S to idejo je v Rušah nastopil učitelj Tine Lesjak, ki je leta 1893 sklical mariborske in ruške narodnjake, naj se združijo. Ustanovili so podravsko podružnico Slovenskega planinskega društva; s to idejo se je ustanovila podružnica v Celju. Sledil ji je Trst, ki je razširil svoje delo tja

do Črne prsti. Planinska društva so nastajala v vseh večjih krajih, rastle so nove kočje, bili markirani novi vrhovi.

Jakob Aljaž in razvoj gorskega planinstva

Resnici na ljubo pa moramo ugotoviti, da niso bili vsi Nemci nacionalno prenapeti. Prof. dr. Joannes Frischauf iz Gradca je aktivno podpiral delo Slovenskega planinskega društva tudi v Rušah, grof Zebeo je rad volje dovolil markiranje poti po svojih gozdovih, čeprav je bil lovec, Triglav je Evropi odkril K u g y. In Slovenci so te ljudi častili in jim postavili spomenike.

Slovensko planinsko društvo Ljubljana je postavilo prvo kočjo leta 1894 pod vrhom Črne prsti.

Največ zaslug za razvoj gorskega planinstva pa moramo priznati Jakobu Aljažu, župniku v Dovjem pri Mojstrani.

Njegova življenjska pot je podobna mnogim drugim nadarjenim fantom z dežele, ki jim je bogoslovje omogočilo študij.

Potem pa je njegova noga ubrala svojsko pot — v višine, v planine. Leta 1883 je bil prvič pod severno triglavsko steno — v Vratih.

Leta 1895 so ustanovili Slovensko planinsko društvo. Aljaž pa je šel še dalje — vrh Triglava, ki je bil prištet k »vratolomnim turam«, je po svojih načrtih, z lastno voljo in s pomočjo predanih planincev dal postaviti stolp — še zdaj imenovan »Aljažev stolp«. Zemljišče je kupil od dovške občine za 1 goldinar (60 žemelj je takrat veljalo toliko) in tako postal »najvišji« posestnik v Sloveniji. S tem je bil Triglav za vedno iztrgan Nemcem.

Aljažovo delo pa se s tem ni končalo. Po njegovi zaslugi, z njegovo pomočjo in močjo je bila postavljena »Triglavska kočja« (danes kočja na Kredarici). Obenem je gradil Aljaž kočjo v Vratih. Velik plaz spomladi leta 1909 jo je porušil — vendar njene

VZGOJNI KOTIČEK:

Ali naj silimo otroka k jedi?

Rada bi že kar v začetku povedala tole: zdrav, miren in srečen otrok rad je. Težko pa je dati recept za ravnanje z neješčim otrokom. Zato bom poskušala nakazati samo splošna navodila.

Vsi starši opažajo, da normalno razvit otrok po prvem letu starosti spremeni svoj odnos do hrane. Ne poje več toliko, opažajo pa tudi, da postane izbircen. Več dni zapored poje samo polovico obroka ali še to ne. V zvezi s tem so zanimivi poskusi znane ameriške otroške zdravnice. Poskus

mu graditelju ni zmanjkalo moči: obnovili in povečali so kočjo ter jo imenovali »Aljažev dom«, ki še danes stoji.

Tudi kot glasbenik zasluži priznanje — uglasbil je več Gregorčičevih pesmi, ki so še danes znane med ljudmi. Najbolj znana pa je »Oj, Triglav, moj dom«.

Oj Triglav, moj dom, kako si krasan!
Kako me izvabljaš iz nizkih ravan
v poletni vročini na strme vrhe,
da tam se spočije v samoti srce,
kjer potok izvira v skalovju hladan:
Oj Triglav, moj dom, kako si krasan!

Oj Triglav, moj dom, četudi je svet
začaral s čudesi mi večkrat pogled,
tujina smehljaje kazala mi kras,
le nate sem mislil ljubeče vsak čas.
O tebi sem sanjal sred svetlih dvoran:
Oj Triglav, moj dom, kako si krasan!

Oj Triglav, v spominu mi je tvoj čar,
zato pa te ljubim in bom te vsekdar.
In zadnja ko ura odbila mi bo,
pod tvojim obzorjem naj spava telo,
kjer ptički radostno naznanjajo dan:
Oj Triglav, moj dom, kako si krasan!

Štirje spomeniki skrbe danes, da se Aljažovo ime ne bo pozabilo. Dva si je postavil sam — enega na vrhu Triglava (Aljažev stolp), drugega v Vratih (Aljažev dom), tretjega mu je postavila Glasbena matica na Šmarni gori, četrti pa stoji na dovškem pokopališču.

Štirideset let je poteklo letos od njegove smrti in vendar so še vedno živi verzi Silvina Sardenka, vklesani na nagrobnem spomeniku:

»Vsako jutro v zarji novi
naši zažare vrhovi —
gledajo, kdaj prideš spet,
ki si bil jim varih svet —
naš triglavski kralj Matjaž,
župnik z Dovjega — Aljaž.«

Leta 1895 je pričel izhajati Planinski vestnik, ki izhaja še danes.

Janez Jalen

47

Ograd

Doktor Vipavec se je ozrl v jutranjo krasoto Bleda. Gore so se v višavah že jesensko barvale. Raz sivo skalo se je razgledoval stoletja stari grad in spominjal na čase, ko so bili gospodarji vsega sveta med obema Savama, med Dolinko in Bohinjko, briksenški škofje. Gladina vode se je komaj za spoznanje dvigala in upadala, kakor bi jezero spokojno dihalo. Razgibale so ga prenapolnjene ladje, ki so že od ranega jutra prevažale romarje na otok.

Andrej se je spet spomnil sinočnjega veslača. Obraz se mu je zasenčil, srce je postalo prazno, pamet in ponos sta mu pa prigojavljala, naj se ne vtika v poznanja in prijateljstva žene doktorja Filipa Andrejčiča: »Za vraga, Andrejec,« je zmerjal po tistem samega sebe, »vendar ne boš ljubosumen, tepec stari. Nazadnje si bo še Pavla domišljala — Ah, nič!« Misli je zaobrnil drugam.

Spodaj na vrtu se je pasla na trati srnica Miška. Zdravnik Vipavec se je pa naredil, kakor bi ljubke živalce sploh ne videl, in je povsem vsakdanje spregovoril:

»Ali uganeš, Pavla, zakaj sem jaz prav za prav prišel na Bled?«

»Malo se mi zdi. Za gotovo pa ne morem reči.«

»Zavoljo Kristine.«

»Sem le uganila. Blaž te pošilja, če bi Barbka sama ne mogla opraviti. Pa ti ne

bo treba posegati vmes. Smo se že domenele. Kristina se čimprej vrne nazaj v Brda.«

»Ne smeš zameriti ne dekletu, ne Blažu in Barbki in ne meni.«

»Prav ima, da se omoži. Kaj bi naprej služila, če se ji ponuja lastno ognjišče in lastna družina. Jaz sicer Toneta komaj poznam in ne morem nič reči. Barbka pa pravi, da bi Kristina boljšega moža ne mogla dobiti.«

»Tudi midva z Blažem tako sodiva.«

»Na vaju se povsem zanesem. Včasih se nisem hotela niti na nasvet lastnega očeta. Preturmoglavila sem ga. Da sem počakala, kakor pravi koroška pesem, leto, dva ali tri, bi imela sedaj, po mojem vsaj, najboljšega moža, in bi bila srečna mati najinih otrok. Tako pa v samotni ginem in obeta se mi še hujske. Dobro se mi oteplje.«

Doktorja Vipavca je postalo sram prejšnjega natolcevanja. Z eno samo besedo je zaprosil odpuščanja:

»Pavla —!«

»Ne, ne! Ne morem ti povedati.« Pavla se je naglo obrnila in odšla v svojo sobo. Ni mogla več premagati solza.

Andrej je ostal sam na verandi. Ko je kasneje Kristina prinesla zajtrk in je z njo vred prišla tudi Barbka, je že veslal zunaj na jezeru. Dekle je bila nejevoljna in je pogodrnjala, da ima Andrej njo in gospo za norca. Barbka pa je sestro kar posvarila: »Se ti zdi. Pa le verjemi, da je včasih v gosposki vili več trpljenja kakor v nizki kolonski koči.«

Kasneje je doktor Vipavec spil kavo kar

stoje v kuhinji. Potem sta z Logarjevo Polonco prišla vsak za svoj par vesel in odpeljala gospo Pavlo in Barbko k veliki maši na Jezeru.

Marija, skoz življenje
voditi srečno znaš;
ti pelji skoz trpljenje
življenja čolnič naš.

Zdravnik doktor Andrej Vipavec je zvonil z zvonom želja. Po slovesni maši se je bil prerinil do vrvi. Pavlo in Barbko in Polonco že kasneje poišče zunaj v vrvežu sejmašča.

Cerkev se je le počasi praznila. Dokaj romarjev se kar ni moglo ločiti izpred prestola Matere božje. Iz vseh slovenskih krajev so se bili zbrali: Gorenjci, Dolenjci, Notranjci, Korošci, Štajerci in Primorci. Za slovo so s pesmijo zaprosili nebes Kraljico in Gospo na Jezeru, naj jih ona, ljubezni polna, usmiljena, vodi skozi trpljenje in viharje. Andrej doslej ni vedel, česa naj si zase in za Pavlo pravzaprav želi. Pesem zaupno pobožne množice mu je pa razjasnila misli. Kar poprijel je in med zvonjenjem z glasnim petjem izročal varstvu Marijinemu svojega življenja čolnič:

Ti krmi ga v valovih,
Ti brani ga v vetrovih,
Marija, Marija,
hiti na pomoč!

Andreju se je zadelo, da se je z Marijo sedaj povsem zgovoril in da bo že njegovo in Pavlino prijateljstvo prav uredila.

Toda vedno ne gre tako gladko. Tudi zdrav otrok, ki nekaj časa rad je določeno jed, jo naenkrat prične odklanjati. Če ga takrat silimo s tisto jedjo, bo gledal nanjo kot na sovražnika. Če pa se bo mati ob tem še vznemirjala, bo otrok v svoji odločitvi še trdnější. Vedeti moramo namreč, da se tek tudi pri zdravem otroku spreminja. Ugotovili so, da se spreminja tudi okus.

Pogosto otrok odklanja hrano tudi zaradi tega, ker je v njegovi bližini polno igračk, ki odvrtačajo njegovo pozornost od hrane. Nekatere matere hranijo otroka kar mimogrede. Na primer: pitajo ga medtem, ko leta po sobi, hranijo ga celo, ko sedi na kahlji.

Materinemu pitanju se upirajo otroci, ki so stari več kot dve leti, ker želijo jesti samostojno. Matere pa jim tega ne dovolijo, ker se bojijo, da bi se popackali, prevrnili krožnik, prepočasi jedli in bi se hrana shladila itd. Toda vzgoja k samostojnosti pri jedi igra veliko in pomembno vlogo pri razvoju celotne osebnosti. S tako vzgojo lahko začnemo že zgodaj. Že desetmesečni dojenček lahko samostojno gloda skorjico kruha, 18-mesečni otrok lahko z rokami je krompirček, jabolčne krljice, kruh in podobno. Poskusi so pokazali, da ima otrok, ki sam je, večji apetit. Seveda je treba otroka učiti, kako mora držati žlico, kako mora uporabljati vilice in nož. Pri tem morajo imeti matere kar precej potrpljenja.

Mnogokrat zahtevamo, da otrok je vse od kraja. Toda, tako kot odrasli, tudi otroci nekatere jedi težko prenašajo. Če jih silimo, se lahko zgodi, da otroku pokvari tek. Mislim, da je najbolje, da otroka ne silimo, kadar kakšno jed odklanja. Morda ni lačen, morda pa je tudi nerazpoložen.

Tek namreč ni odvisen samo od lakote, ampak tudi od čustvenega vzdušja v družini ali šoli, pa tudi od telesnega počutja.

Mnogokrat otrok s svojo neješčnostjo izsiljuje pozornost matere ali očeta. V svetovalnici mi je petletna punčka na vprašanje, zakaj noče jesti, odgovorila: »Moja mama nima nikoli časa zame. Zmeni se zame edino takrat, ko nočem jesti.«

V mnogih primerih kažejo otroci pomanjkanje apetita že od vsega začetka. Pri takih otrocih zdravnik pogosto ugotovi, da so telesno zdravi in da je pomanjkanje teka psihogenega (duševnega) izvora. Mnogokrat je temu vzrok nepravilno navajanje otroka na hrano, bodisi da so starši prezahtevni, prestrogi, malomarni, nervozni itd. Njihovo ravnanje vzbuja v otroku strah, trmo, pomanjkanje občutka varnosti itd., kar vse zmanjšuje otrokov tek. Temu sledi navadno še siljenje k jedi in začarani krog se razvija v neskončnost. Predvsem so občutljivi za nepravilno ravnanje slabotnejši otroci. Napake, ki jih delajo pri (Dalje na 8. strani)

Ves pomirjen in nasmejane volje je prišel zdravnik Vipavec iz cerkve. Na sejmašču se je gnetlo vse polno ljudi. Od pogrgrajočih Korošcev v zelenih dokolenkah, irhastih hlačah in z gamsovimi čopi za klobuki, do pojoče govorečih, v pražnje platno oblečenih Belokranjci: »Ej, se je razveselil Andrej: »Kako je to ljudstvo vdano svoji nebeški Materi. Nobeni kraljici in cesarici bi ne moglo biti bolj.«

Med množico je Andrej kmalu opazil Pavlo. Prepoznal jo je po ponarejenih velikih cvetih na slamniku in po beli bluzi. Črno krilo ji je segalo po takratni noši od pasa do tal; poleg gospe Pavle je stala z najsrečnejšim obrazom Logarjeva Polonca. Zdravnik se je približal:

»Kaj se tako blaženo smejiš, Polonca?«

»Poglejte, kako lepi ruti so kupili gospa meni in mami. Meni svetlo, mami pa bolj temno.«

Dekle je vrglo težko svilo prek roke. V spreminjasto dno vtikane rože so se svetlikale v sončnih žarkih kakor grulečemu globu perje na vratu.

»Polonca! Sedaj boš pa fantu še bolj všeč,« se je hotel prikupiti brhki mladi Blejki goriški zdravnik v polnih moških letih.

»Kakšnemu fantu?« se je začudila Polonca.

»Tvojemu vendar.«

»Ga nimam.«

»Kadar pokriješ to ruto, se prav gotovo kdo vate zagleda.«

»Maram zanj.«

»Če je pa tako, ti jaz nakupim sejma.«

Doktor Vipavec je odšel k stojnicam.

P ∞ I ∞ S ∞ A ∞ N ∞ O B ∞ R ∞ A ∞ N ∞ J ∞ E

Ko je popil peto čašo viskija, je Oliver začutil nezadržno potrebo, da bi govoril o uboju.

Udobneje se je namestil v usnjenem naslonjaču in v roki držal polno čašo. Njemu nasproti je sedela njegova žena Margot.

»Ne misliš, da si dovolj spil?« je vprašala.

»Ne!« je odgovoril. »Zelo dobro prenašam alkohol. Mnogo bolje od pokojnega Sidneya Ganta.«

Margot je izpustila časniki, ki ga je držala v rokah.

»Njegova smrt je popolnoma uničila moj sprejem.«

Oliver se je nasmehnil: »Menda ne misliš trditi, da Sidney ni bil zaljubljen vate?«

»Seveda ni bil! Sidney in jaz sva bila samo dobra prijatelja.«

»Bil je zaljubljen vate. Tudi slepec bi to lahko videl!«

se rešil tega bogatega norca. Umrl je zaradi madeža omake na kravati,« je rekel.

»Videla sem madež na Sidneyevi kravati. Pravzaprav je sam opozoril nanj. Odpeljala sem ga v kuhinjo in mu dala stekleničko tekočine za čiščenje in čisto krpicico.«

Oliver se je nasmehnil.

»Vedel sem, da boš tako napravila. Ti si dobra gospodinja — posebno še nasproti bogatim gostom, ki te obožujejo. Zaradi tega sem tudi umazal Sidneyevo kravato.«

»Ti si to napravil?«

»Seveda! Pogovarjal sem se z njim, držal v roki zobotrebec, ki sem ga prej namočil v omako. Kot slučajno sem se z zobotrebcom dotaknil Sidneyeve kravate. Na ta način sem napravil madež na njej. Ko si vzela tekočino za čiščenje in očistila z njo kravato, si ga ubila.«

Jezno je ugovarjala:

Tiho jih je odprla in šla ven. Oliver ni pazil nanjo. Priznanje mu je prineslo veliko olajšanje. Izpil je kozarec do dna. Čutil se je zelo zaspanega. Zaprl je oči in spustil glavo. Kmalu je začel smrčati, prevzet od alkohola.

In tako ni vedel, da se je njegova žena vrnila v sobo in prinesla odprto stekleničko za čiščenje madežev. Niti ni slišal, ko je zamrmrala:

»Madež imaš na kravati, Oliver. Očistila ti jo bom...!«

Za dobro voljo

Anglež in Rus se pogovarjata o tem, kaj je svoboda. Prvi pravi:

»Pri nas v Veliki Britaniji s me na primer vsak državljani brez strahu pred kaznijo javno trditi, da sedanja Wilsonova vlada ni nič prida.«

»O to še ni dovolj svobode!« pravi Rus. »Pri nas v Sovjetski zvezi pa mora vsak državljani reči, da je Wilsonova vlada slaba!«

Mlad Neapolitanec, ki vse življenje ni še nikoli kaj prida delal, se je nekega dne spet vdajal brezdelju, sedeč in zdehajoč v prijetni senci. Sebi in enakemu »sotrpinu«, sedečemu poleg njega, reče: »Jaz bi zelo želel, da bi leto sestajalo iz 365 praznikov!«

»Neumnost!« mu odgovori sosed, ki ga je pravtako mučila lenoba.

»Zakaj neumnost? To bi vendar bilo vprav idealno!«

»Ponovno pravim, da ti neumno misliš,« odvrne drugi. »Kajti v tem slučaju bi moral vsako četrto (prestopno) leto vendarle en dan delati!«

ZANIMIVOSTI:

Čudna jedila

Glede izbire jedil poznamo v živalstvu posebneže, katerih tek je usmerjen samo na posebno jed, n. pr. gosnice, ki žro le listje nekaterih rastlin; so pa tudi bitja, katerih jedilni list je izredno bogat in pester. K tem bitjem prištevamo kajpak tudi človeka. Vse dele najrazličnejših rastlin: korenine in stebila, liste, cvete in sadeže, in raznovrstne živali uporabljajo človek za hrano; celo žuželke mu nudijo okusno živilo.

Ne samo v starem veku, kakor je zapisano v sv. pismu, še danes so kobilice pri večini vzhodnih (orientalskih) narodov zelo priljubljena jedilca. Arabci jih posuše na soncu, zmeljejo v fino moko in pečejo kakor pogačo, jedo jih pražene v surovem maslu ali olju ali zmečkane in pomešane s kamelijim sirom.

Domačini z Madagaskarja (otoka v Indijskem oceanu, vzhodno Afrike) si jih pripravljajo tako, da jih najprej sušijo v velikih ponvah nad ognjem, nato pa kuhajo v masti in mešajo z rižem. Nekatera zamorska plemena Srednje Afrike jih pa skuhamo

LJUDOMIL LJUBEJ:

Gozd s kopnečim snegom

Gozd s kopnečim snegom,
z grmi
v rebri strmi.
Sonca žar že v beli
plašč tal je vrzeli
rjave,
še brez trave,
storil tam nad bregom
v gabrih, da bi z begom
mrza
ter poraza
zime spet prispeli
topli dnevi, vzcveli
dreni,
raziskreni
z južnih sap dosegom.
Pa — saj že belijo
in ljubkih
cvetnih skupkih
se pod grmi zvončki!
Dreni rumenijo
mično,
kresom slično,
glog cvetè, citrončki
pa tja, kjer so lončki
cvetni
rese, spretni
srkat strd letijo!

v gosto rjavo juho. V Alžiru so zelo priljubljene kuhane in močno soljene kobilice; v nekaterih ruskih pokrajinah pa veljajo te živalce, posušene v dimu, za pravcato slaščice.

Na Kitajskem, kjer imajo še prav posebno čuden jedilni list in neobčutljive želodce, ugajajo bube iz vrste žuželk sviloprejca, na Francoskem pa še danes jedo ličinke rjavega hrošča (ver blanc).

V Avstraliji lovijo domačini na pobočjih visokega gorovja Bugong Mountains velike metulje. Od dima in ognja, zakurjenega pod drevjem, popadajo omamljene živalce z vejevja na tla, nakar jim osmode noge in krila; iz trupel pa napravijo testo, ki ga jedo v obliki kolača.

K vsemu temu pač moramo reči: Vse te »slaščice« bi pač ne bile za naše srednjeevropske želodce!

JAMES HOLDING:

PREMETENI ZLOČIN

»Tega nisem opazila,« je rekla Margot. »Vsekakor pa jaz nisem bila zaljubljena vanj.«

»To je morda res,« je rekel Oliver in odpil malo viskija. »Všeč pa ti je le bila pozornost takega bogataša.«

Margot je pokazala na kozarec v Oliverjevi roki.

»Če se še spomniš, je Sidney umrl zaradi zastrupitve z alkoholom.«

»Točno je le to, da je mnogo pil na najinem sprejemu. Lahko pa ti povem nekaj novega: Sidney ni umrl zaradi zastrupitve z alkoholom. Ubili so ga.«

Zmedeno ga je pogledala.

»Nemogoče!« je rekla. »Sidney se je zrušil v naši jedilnici, ko se je pogovarjal z drugimi gosti. Nihče se ga ni dodatknil. Ko je prišel zdravnik, je bil že mrtev. Avtopsija je ugotovila, da je ogromno popil. Rekli so, da je umrl za zastrupitvijo z alkoholom.«

»Ubit je bil!« je ponovil Oliver.

Izgubila je potrpljenje.

»Kdo ga je ubil?« je vprašala ostro. »In kako?«

»Ti si ga ubila! Ne boj se! Sidney je bil ubit na tak način, da sum nikoli ne bo padel nate.«

»Nehaj piti in pojdi takoj v posteljo!« je rekla Margot besno. »Neumnosti govoriš!«

»Ti še ne veš, kako inteligentnega človeka si poročila. Povedal ti bom, kako sem

»Tega nisem napravila. Tekočino sem mu dala in takoj odšla iz kuhinje. Madež si je očistil sam. Vrnila sem se k ostalim gostom. Malo kasneje sem videla Sidneya v jedilnici. Izgledal je povsem dobro. Pol ure kasneje je bil mrtev.«

»Seveda! Ko je umrl, madeža ni bilo več na njegovi kravati, kajne?«

»Da, očistil si ga je v kuhinji.«

»Vidiš, torej,« je rekel Oliver. »Mnogo je pil in uporabil tekočino za čiščenje. Se spominjaš zdravnika iz 'Zapadne klinike', ki sva ga spoznala lani? Rekel je, da neki hlápi tekočine za čiščenje lahko povzročé smrt. Če prej popiješ večjo količino alkohola, ni nobenih dokazov za tako smrt, zato jo navadno pripišejo zastrupitvi z alkoholom.«

Oliver je razširil roke in nadaljeval:

»Kot torej vidiš, Margot, si je Sidney očistil madež na kravati s tekočino za čiščenje, ki si mu jo dala ti. Pri tem je nekaj časa vdihaval njene hlape in potem popil še malo viskija.«

Margot je bila osupla. Gledala ga je, kot da gleda kačo klopotačo, zvito na stolu.

Oliver se je zasmejal.

»Kot vidiš, Margot, sem predvidel njegovo smrt. Ti pa si ga ubila. Ali mar ni bilo inteligentno napravljeno?«

Margot je nekaj hipov sedela nepremično, kot bi bila prikovana na stol. Potem je vstala in se počasi napotila proti vratom.

Tam je že Barbka nabirala odpustke za domače in znance. Praznih rok se ne sme vrniti z Jezera. Andrej pa je naložil polno rdečo pisano ruto štrukljev in strdenja in še drugih sladkarij. Na vrh pa je položil veliko, lepo okrašeno in opleteno srce iz prijetno pekočega malega kruhka. V vozlu rute je pa zavezal v svilen papirček zavit sladkorček z napisom:

»Nisem star in ne več mlad,
imam te pa prisrčno rad.«

Barbka in Andrej sta se vrnila k Pavli. Polonca se je Andrejevemu daru začudila: »Gospod doktor! To pa ni več samo semenj. Doma bodo rekli, da sem bila še enkrat pri birmi, toliko strdenja ste mi nakupili. Prav lepa hvala!«

»Fant pri mojih letih dokaj bolj ustreže mlademu dekletu s sladkim medenim srcem kakor pa s svojim.«

»Kaj veste.«

»Lej ga škrate! Tudi navihana zna biti,« je na tihem pohvalil zdravnik Vipavec Logarjevo Polonco. Navihanka je pa medtem že skrivaj prebrala napis o starem fantu in mlademu dekletu na ovitem sladkorčku, in sklenila, da doktorju vrne nagajivost. Med pogovorom je neopaženo zginila v množici in odšla k stojnicam. Zdravnik Vipavec je prvi pogrešil Polonco in jo šel iskat. Pomotoma so ga zamotili fantje, ki so sekali rahle, rjave strdene štruklje, Pozanimal se je za navado, ki je še ni poznal.

Pod širokim branjevskim dežnikom je bila na mizi poleg lesene tnalice zložena cela skladovnica strdenega peciva. Lectar je

prodajal štruklje po desetici, fantje pa so stavili med sabo. Kdor je s tremi udarci s sekuro presekla štrukelj po dolgem, ali pa z enim samim počez, tako da sta obe polovici sami od sebe padli narazen, je razpolovljen štrukelj spravil, plačal ga je pa, kdor je stavo izgubil. Če ni bil dovolj mojštra, je bil pa ob strdenje in ob desetico. Staviti si mogel tudi z lectarjem samim. Andreja je zamikalo, da bi še sam poizkusil svojo spretnost. Že je prijel sekuro in jo potežkal. Takrat je zaslišal poleg sebe znan, pa že pozabljen glas:

»Gospod kolega! Če ti je, prav, pa midva staviva.«

Zdravnik Vipavec se je ozrl. Začuden je obstrmel in sekira mu je omahnila na tnalico. Pred njim je stal doktor Filip Andrejčič, Pavlin mož.

»Ali si živ ali duh?« je zamolklo izdaval iz sebe Andrej.

»Roke si podajva, pa se prepričaj, da je moja prav tako kot tvoja iz mesa in kosti.« Hladno sta si segla v roke.

Da nekaj reče, je vprašal doktor Vipavec: »Od kod prihajaš, kolega?«

Prisekljivo kakor vsak mož, ki dolži drugega, da ga njegova žena rajši vidi kakor njega samega, je odgovoril doktor Andrejčič: »Ni važno, od kod sem prišel. Zdi se mi pa potrebno, ko še vedno hodiš k moji ženi Pavli v vas, da tudi ti jasno veš, da sem se vrnil v domovino in je ne mislim več zapustiti.« Doktor Andrejčič ni čakal odgovora. Obrnil se je in pomešal med množico.

Andrej je prvi hip obstal kakor okamenel. Potem ga je pogrelo, da je zardel. Za-

mikal ga je, da bi stopil za Filipom in bi mu za natolcevanje vpričo vse množice prisolil klofuto. On bo dolžil njega in Pavlo nepoštenosti. Pa prav on. »Hul!« je glasno dal duška svoji jezi Andrej.

»Vam je mar vroče, gospod doktor?«

»A, si ti, Polonca. Jaz te pa iščem. Kje pa hodiš?« Andrej je potlačil jezo in skušal biti prijazen.

Za vas sem šla kupit semenj. Da ne boste rekli. Mislim, da sem pravega izbrala.«

Polonca je stisnila doktorju v roko en sam, v svilen papir zavit sladkorček. Andrej je prebral napis na lističu:

»Bogata nisem, sem pa mlada,
in tebe vidim srčno rada.«

»Lažnivka!« je požugal doktor Vipavec navihanemu blejskemu dekliču. Polonca se je pa smejala: »Kaj bom lažnivka! Saj je vendar natiskano. Kar je natiskano, je pa vse res. Ali ne?«

»Ne rečem, da je vse laž. Veš pa sama prav dobro, da je več knjig izmišljenih kakor pa resničnih.«

»Pa naj bodo. Brez njih bi nam bilo dolgčas.«

Ob zdravo hudomušni Polonci je Andrej na doktorja Andrejčiča kar pozabil. Vpričo Pavle pa tudi ni mogel kazati slabe volje. Že tako reva preveč trpi.

Kljub Andrejevemu premagovanju se zabava ni mogla več prav razživeti. Čas je bilo tudi že oditi. Kristina bo nejevoljna, če bo morala predolgo čakati s kosilom.

Čoln v dnu stopnic je bil priklenjen iz-

ven ladjišča, da ni delal napotja. Barbko so zavoljo ravnovesja posadili spred, gospa je sedla zad h krmilu, doktor in Polonca sta pa veslala.

Na jezeru je bilo vse polno ladij in čolnov. Najbrž prav vsi do zadnjega, kar jih je tiste čase premogel Bled. Pa so še komaj zmagovali. Prazni so pluli z brega na otok in preobteženi nazaj. In kakor bi med vožnjo po Blejskem jezeru človek moral peti, ni kar nobena ladja in noben čoln molčal. Sedaj po opravljeni pobožnosti so romarji prepevali le bolj posvetne in narodne pesmi, kakor bi se čutili dolžne, da za Jezerško Materjo božjo proslave tudi raj slovenske zemlje. — Takrat Bleda še ni kazila razvleka neprikladnih stavb kakor ga danes — Vsaka ladja in vsak čoln sta pa vsaj enkrat, če ne še večkrat zapela »Po jezeru«. Prek razgibane vodne planjave je kar neprenehoma valoval konec pesmi:

— čujte gore
in bregovi,
da sinovi
Slave smo. —

Pri kosilu Polonca nikakor ni hotela ostati, pa naj so jo še tako silili. Bi bilo grdo, če bi na ta dan opoldne ne bila med domačimi. In pa mami mora pomagati. Z obema svilenima rutama in še z rdečo pisano, navezано polno strdenja, je stekla čez cesto. Doktorjev listič je s sladkorčkom vred previdno skrila. Proti večeru pa da se spet vrne, je obljubila.

(Dalje prihodnjič)

Ali naj silimo otroka k jedi?

(Nadaljevanje s 6. strani)

hranjenju, ponavadi ponavljajo starši tudi v drugih situacijah. Tako je pomanjkanje teka lahko posledica vzgojnih napak. Psihogeno inapetence je lahko znak, da živi otrok v neprestani napetosti. Da je temu tako, dokazujejo primeri, ko otroci spet dobijo normalen tek, če pridejo v drugo okolje.

Naj znova poudarim, kar sem omenila v začetku, da ni splošnih receptov za odpravo neješčnosti. Svetovala bi naslednje:

● Otroku je potrebno dopovedati, da jesti ni njegova dolžnost, ampak pravica.

● V določenih primerih se je potrebno posvetovati z otroškim zdravnikom.

● Ni priporočljivo siliti otroka k jedi.

● Če otrok izgubi tek, mora biti mati potrpežljiva, sicer bo otrok postal vznemirljen in bo še manj jedel.

● Dajmo otroku hrano šele, ko si jo zaželi in dajmo mu na krožnik manj, kot navadno poje.

● Ne govorimo stalno o hrani, ne hvallimo ga, če vse poje, in ne grajajmo ga, če ne poje vsega. Ne podkupujemo otroka, da bo jedel.

● Če otrok odklanja hrano, je najbolje, da odnesemo njegov krožnik brez besed.

● Pomembno je čustveno vzdušje pri mizi. S. P. — T.

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 3. 3.: 7.30 Duhovni nagovor. S pesmi in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 4. 3.: 14.15 Poročila, vreme, objave, pregled sporeda. Za ženo in dom. — 18.00 Koroški pevski zbori (Zbor F. Pasterk-Lenart). — TOREK, 5. 3.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Športni mozaik. Cerkev in svet. — SREDA, 6. 3.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 7. 3.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Solistična ura. Slavko Zimšek, violina, Neva Zimšek, klavir. Prof. M. Rus: Stari izreki v novi obleki — 10. — PETEK, 8. 3.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. Za kriminalom. — SOBOTA, 9. 3.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 14.00 M. Lipovšek: Plesne skladbe iz „Novih akordov“ — 5.

Televizija Ljubljana

ČETRTEK, 29. februarja: 9.40 TV v šoli — 10.35 Nemščina — 11.00 Angleščina — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 15.45 Nemščina — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.10 Poročila — 17.15 Tiktak: Peter iz telefona — 17.30 Pionirski TV studio — 18.00 TV obzorik — 18.20 V narodnem ritmu — 18.45 Po sledih napredka — 19.05 Pravadarji — humoristična oddaja — 19.45 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.35 Mozaik kratkega filma — 21.05 Balet — 21.35 Aktualni razgovori — Beograd — 22.35 Zadnja poročila.

PETEK, 1. marca: 9.40 TV v šoli — 14.50 TV v šoli — 17.25 Poročila — 17.30 Moj prijatelj Flicka — 18.00 TV obzorik — 18.20 Državno prvenstvo v alpskem smučanju — 19.05 Brez parole — 19.35 Tuj kulturni film — 19.55 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.35 Ženeva: Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju — moški prosto — 23.00 Zadnja poročila.

SOBOTA, 2. marca: 9.40 TV v šoli — 14.50 TV v šoli — 16.45 TV kašpot — 17.10 Državno prvenstvo v Alpskem smučanju — 18.00 TV obzorik — 18.20 Mladinska igra — 19.20 Sprehod skozi čas — 19.45 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.35 Ženeva: Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju — ženske prosto — 23.00 Zadnja poročila.

Avstrijska televizija

PETEK, 1. marca: 10.00 Šolska televizija: Azijske miniaturre (nekaj v zmanjšanem obsegu) — 10.30 Pogled z okna — 11.00 Program za delavce: 77 Sunset strip — 11.50 Dober večer — 18.00 Jean et Helene: Tečaj francoskega jezika — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Avstrija — podoba — 18.56 Reklama — 19.00 Tajno naročilo za Johna Drakeja; pustolovska serija (9. nadaljevanje) — 19.21 Gotovo vas bo zanimalo! Nasvet za konec tedna — 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.09

SEJEM RUMENEGA GOVEDA V LEOBNU

Avstrijska plemenska živinorejska zveza rumenega goveda naznanja, da bo odprla sejem v četrtek, 7. marca, ob 10. uri v gornji podeželski hali v Leobnu.

V ta namen bo peljal poseben avtobus; prijave pošljite do ponedeljka, 4. marca, do 12. ure na naslov Gelbvieh-zuchtverband Kärnten, Klagenfurt, Museumgasse 5, tel. (0 42 22 — 48 11).

Ponudba: 50 bikov in 100 telic.

Vse živali so iz hlevov, ki so uradno potrjeni, da nimajo tuberkuloze in bruceloze (Bangove bolezni) in so potomci nemških bikov rumenega goveda.

Dan pred sejmom, to je v sredo, 6. marca 1968, ob 12. uri bodo izbirali in ocenjevali živino.

Vse telice so se pasle na planinah. Začetna molznost, ki znaša do 14 litrov mleka na dan, dalje zdrave vime itd. (vse pregledano po živnozdravniku), zagotavlja kupcu gospodarski uspeh!

Pojasnila daje: Gelbvieh-zuchtverband, Kärnten, Klagenfurt, Museumgasse 5.

Reklama — 20.15 Mala hrabra Jo; družinska drama — 21.40 Iz Ženeve: Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju: moški prosto — v odmoru Čas v sliki.

SOBOTA, 2. marca: 17.00 Za mladino od 11. leta dalje: Dakteri. Doživljaji zdravnika v džungli — 17.50 Za družino: Pariška zgodba. Filmsko poročilo NBC o nastanku pariške modne kolekcije (zbirke) — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Dober večer v soboto pravi Heinz Conrads — 18.56 Reklama — 19.00 Družina Feuerstein (3. nadaljevanje), risarski film — 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.00 Razlaga dr. Huga Portischa — 20.09 Reklama — 20.15 Mladina, pomlad, ljubezen; Johna Kirkpatricka — 22.15 Športni žurnal, nato iz Ženeve: Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju: ženske prosto, v odmoru Čas v sliki.

NEDELJA, 3. marca: 15.00 do 17.00 Evrovizija iz Ženeve: Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju — 17.00 Za mladino od 11. leta dalje: Mario (6. nadaljevanje) „Lestva“ — 17.25 Motnja, risarski film iz serije „Filopat in Patafi“ — 17.30 Film za tebe. Pregled priporočljivih filmov za mladino — 18.00 Naša nedeljska zgodba (1): Karl Heinrich Wagerl bo bral iz lastnih del — 18.25 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.30 Veselje ob glasbi — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 Športni pregled — 20.10 Beseda v nedeljo zvečer. Oddaja protestantske Cerkve — 20.15 Direktni prenos bavarskega radia: Kralj Rihard II. Williama Shakespeara — 22.15 Čas v sliki — 22.25 Vroče ure Montparnassa (7. nadaljevanje): Leon Paul Fargue — 23.15 Konec oddaje.

PONEDELJEK, 4. marca: 18.00 Jean et Helene. Tečaj francoskega jezika — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Avstrija — podoba — 18.56 Reklama — 19.00 Zaljubljen v čarovnico. Burkasta ameriška zalkonska komedija — 19.27 Pregled program in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.09 Reklama — 20.15 Z dežnikom, čarom in polcilindrom: „Duh Dukeja Benedicta“ — 21.05 Poštni predal 7000 — 21.15 Šport v ponedeljek — 22.15 Čas v sliki — 22.25 Posebno za vas: Playboy-playgirl-playtime, zabavno igranje — 22.50 Konec oddaje.

TOREK, 5. marca: 18.00 Walter in Connie. Tečaj angleškega jezika za začetnike — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Gradišćanska — otrok, ki dela velike skrbi z obeti — 18.56 Reklama — 19.00 Francoski šasoni in toto pregled — 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.09 Reklama — 20.15 Obzorja, razgledi, poizvedovanja in pojasnila — 21.00 Komedija na mostu. Komična

Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa

V VELIKI IZBIRI

Radiohaus
KERN

Klagenfurt, Burggasse

opera v enem dejanju V. K. Klicpera, glasba Bojuslava Martinuja — 21.45 Čas v sliki — 21.55 Forumski pogovor — 22.50 Konec oddaje.

SREDA, 6. marca: 10.00 Televizija v šoli. Tečaj angleškega jezika: An Age of Kings — 11.15 Program za delavce: Dnevnik žene — 13.15 Šport v ponedeljek — 17.00 Za otroke od 6. leta dalje: Gašperček in snežni velikan — 17.35 Za mladino od 11. leta dalje: Flipper (2. nadaljevanje). Pustolovščine ukročenega delfina — 18.00 Za družino: Pri cvetličnem doktorju — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Kulturne aktualnosti — 18.56 Reklama — 19.00 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.09 Reklama — 20.15 Ljubezenska pisma iz Engadina, filmska veseloigra — 21.50 Čas v sliki — 22.00 Inozemski odmevi. Diskusija s tujimi novinarji — 23.00 Konec oddaje.

ČETRTEK, 7. marca: 10.00 Televizija v šoli: Kaj lahko postanem — 10.30 Viri zgodovine: Ephesos (Efez) — 11.00 1:33 1/3 — Iz zibelke in delavnice likovnega umetnika za oder in film — 11.30 Sveti Wolfgang — 12.00 Razlaga (komentar) k sedanjim

Tajno naročilo za Johna Drakeja; serija pustolovščin — 19.21 To vas bo gotovo zanimalo: nasvet za konec tedna — 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.09 Reklama — 20.15 Človek ne jezi se. Quiz oddaja z Maxijem Böhmom — 21.15 Prosim, odložite. Portret osebnosti — 22.15 Čas v sliki — 22.25 Glasba opolnoči: blues-festival — 23.10 Konec oddaje.

SOBOTA, 9. marca: 17.00 Za otroke od 6. leta dalje: Listamo po slikanici — 17.25 Za družino: Če ne bi bilo glasbe — 17.50 Moda enkrat drugače spomladanska moda — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Dober večer vošči v soboto zvečer... Heinz Conrads — 18.56 Reklama — 19.00 Očarljiva Jeannie. Moderna parodija na staro pravljico o duhu v steklenici — 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.00 Razlaga — dr. Hugo Portisch — 20.09 Reklama — 20.15 Klobuk iz Firenc. Komedija z glasbo Eugena Labicha; komponiral Jaques Offenbach — 21.45 Športni žurnal — 22.15 Čas v sliki — 22.25 Naš nočni program: Dolga roka; policijski film — 23.15 Konec oddaje.

Podjunski trgovski CENTER
bratje RUTAR & Co

Dobrla ves-Eberndorf

Največja izbira tudi za

JOŽEFOVO

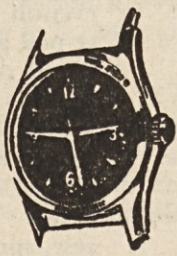
ZA OTROKE DARILA!

Vabljeni tudi v hotel-gostilno Rutar

Ure in nakit v veliki izbiri pri

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschgasse 9
Popravila izvršim takoj in solidno, kupujem in zamenjam zlato in srebro (tudi strto zlato).

POCENITEV BENCINA V ZAHODNI NEMČIJI

Najprej sta družbi Deutsche Schell AG in Benzin und Petroleum AG (BP) znižali ceno bencinu. Njima je zdaj sledila družba Gasolin AG. Cena je bila znižana za 2,9 pfeniga pri litru. Ta cena velja sicer samo za nekatere predele Zahodne Nemčije.

VATIKANSKI RADIO V SLOVENSČINI:

Na k. v. 48, 47; 41, 38 in na s. v. 196 m: v ponedeljek in petek, ob 21.30; v torek, četrtek in soboto, ob 18.15.

Na k. v. 41, 38; 31, 10 in na s. v. 196 m: v nedeljo, ob 11.50.

Naslov: Radio Vaticana, Slovenske oddaje, Vaticano.

A&O

Preissensation!

Vom 1. bis 7. März 1968:

»MANNER«-NEAPOLITANER

4 PAKETE = NUR **9.90**

Weiters empfehlen wir Ihnen als A&O-Markenwaren:

A&O SIAM-REIS im 1-kg-KARTON **10.90**
der kochfeste Langkornreis

A&O »KNAX«-GURKEN 1/2-DOSE **8.30**
pikant, erfrischend, einmalig gut!

Übrigens: **ASO KAFFEE** nicht vergessen!